

DRIE APEN – Christophe Mailleux

PERSONAGES:

- Mr. William (Bill), kapitalist, eigenaar van een bouwonderneming, bijna-vijftiger
- Mw. Elly, zijn echtgenote, enige jaren jonger dan William
- Harold, hun 8-jarige zoon
- Edith, de nanny, twintiger
- Abbas, tuin- en klusjesman van Syrische afkomst
- Robert (Bob), jongere broer van William, medevennoot
- Julia, Bobs zieke vrouw
- Jeff, vriend des huizes, militair, bon-vivant

DECOR:

Een ontvangkamer in een poepchique villa van een rijke industrieel. Minimum twee deuren.

INDELING:

Vijf tafereel, pauze na het derde tafereel.

EERSTE TAFEREEL

(Flinke ruzie, off scène:)

Elly: Dit kan niet meer, Abbas, je scoort onvoldoende over de gehele lijn!

Abbas: Mevrouw Elly, ik hadde niet genoeg tijd – veel werk ...

Elly: Van je opgegeven takenlijstje heb je niet eens de helft uitgevoerd. Net als gisteren en de dag ervoor.

(Elly komt op, gevolgd door de zich verontschuldigende Abbas)

Elly: Je bent lui, Abbas, lui en nalatig! Ik maak me al drie weken druk om je prestaties. Je raakt hopeloos achterop!

Abbas: Mevrouw Elly, gij moet begrijpen: ik heb hele vijver moeten afbreken, put vullen, inzaaien, nieuwe vijver graven en weer planten zetten, rotsen, pomp ... Plaats was niet goed, zou in de zomer uitdrogen, maar ik hadde niet plaats gekozen ...

Elly: Zo, ga je nog kritiek spuien over Jeff?! Jeff heeft hier al zijn zeldzame vrije tijd aan gependeed en jij praat alsof ie gewoon een put heeft gegraven en laten vollopen met water!

Abbas: Neen, mevrouw Elly, ik zegge niet dat – meneer Jeff heeft goed best gedaan, maar grond achteraan in tuin is veel hoger en vijver moet op laagste punt. Is voor uwe goed, mevrouw.

Elly: Zwijg, Abbas, zwijg. Ik hoef je verontschuldigende smoesjes niet. (Pauze)

Abbas: Ik hebbe speciaal mijne verlof niet genomen om kunnen verder werken, hier, mevrouw Elly.

Elly: Spreek me niet tegen, Abbas.

Abbas: Ik zegge u excuseer, maar ...

Elly: (Hem dreigend aanmanend tot zwijgen:) Abbas ..! (Pauze) Wat je verlof betreft, misschien kan het vanaf volgende week ingaan ...

Abbas: Veel dank u, mevrouw Elly, maar eerst werk afmaken en ...

Elly: Zo lang als je zelf wil: ik spreek vanavond mijn man, over uw ontslag!

Abbas: Dat is niet rechtevaardig!

Elly: Je doet de laatste tijd eigenaardig, Abbas. Ik voel me niet meer gerust, als ik met jou alleen ben!!!

Abbas: Ik kanne niet weg. Ik hebbe niks, niemand hier! Ik werke mij dood en gij ... (Schreeuwt:) Gij zijt onrechtevaardig! Gij doet machtsmisbruik!!!

Elly: Gij zijt een profiteur! Een luiard!!! En ... onbetrouwbaar.

Abbas: Gij zijt, mevrouw Elly, oneerlijke bazin. Ik doene alles wat ik kan voor u plezieren. Alles!

(Intussen is Edith stilletjes binnengekomen, op zoek naar de oorsprong van het kabaal. Ze ziet nog net hoe Elly Abbas een klinkende oorvijg toebedeelt en hoe Abbas met gebalde vuist dreigt terug te slaan)

Edith: (Met beheerste stem:) Abbas ... Niet doen ... Niet doen, Abbas ...

Abbas: (Laat hijgend zijn vuist zakken) Ik gane dit nooit vergeten! Nooit! Gij hebt grote vernedering gedaan, mevrouw Elly, en schande moet gewroken worden.

Elly: Je bent hier niet in Syrië, Abbas, hier worden geen vrouwen geslagen. Ik ben blij dat ik een getuige heb van deze agressieve aanval.

Edith: Hij zou het niet gedaan hebben, mevrouw Elly.

Elly: Uw mening werd niet gevraagd, Edith. Hou je hier buiten, je bent te jong om oordelen te vellen.

Edith: U hebt gelijk, mevrouw Elly. (Pauze) Ik hoop dat u deze situatie snel zal kunnen verwerken, mevrouw. U hebt hard gewerkt de laatste tijd en waarschijnlijk bent u moe en ...

Elly: Dat maak ik zelf wel uit. Vooruit, doe jullie werk verder. (Gaat af)

(Stilte)

Abbas: Dank u, Edith, voor mij kalmeren. Soms, zij kan pesten de bloed onder mijn nagels weg.

Edith: Je moet harden, Abbas, ons kruiperige bestaan is niet zo makkelijk.

Abbas: Zij gaat mij ontslaan. Ik wete. En dan? Waar moet ik gaan?

Edith: Kop op, Abbas, zo ver is het nog niet. Meneer William is anders wel trots op je prestaties. Hij vindt je een erg bekwame tuin- en klusjesman.

Abbas: Als mevrouw Elly hem gaat vertellen dat ik heb haar geslagen ... dan het is mijn woord tegen haar.

Edith: Abbas, je weet dat het hele huis en domein vol camera's hangt. Alles wordt op videoband opgenomen. Er zijn bewijzen dat je alleen maar *gedreigd* hebt.

Abbas: Dat misschien genoeg voor mij ontslaan. Misschien ik sta vanavond aan andere kant van omheining. Ik weet niet waar naartoe, moet kwartier te voet naar volgende woning.

Edith: Beste Abbas, maak je toch nog geen zorgen. (Knipoogt:) Ik praat wel eens met meneer William.

Abbas: Ik begrijpe niet hare woede. Ik begrijpe niet. Is al drie weken lastig, mevrouw Elly.

Edith: Hoe is het zo ver kunnen komen?

Abbas: Weet niet. Ik heb veel gewerkt laatste tijd, om alles klaar te hebben. Echt waar. 's Avonds buiten gewerkt tot donker. Mevrouw Elly is boos op mij, al van vorige maand. Zij zegt slecht werk, maar heeft niets met slecht werk te maken.

Edith: Hoezo, slecht werk? Je werkt hier al vier jaar Abbas. (Pauze) Ze kan je toch niet zomaar plots beginnen haten?

Abbas: Is allemaal vergissing, verkeerd begrepen. Paar weken geleden, 's nachts ik kregen grote dorst, kwam naar beneden glas water drinken. Ik zagge nog net mevrouw Elly met mapje papieren onder arm, midden in nacht. Ik hebbe niks gezegd. Ik dacht, zij veel werk ... Zag nog in een flits dat ze revolver in lade stopte. Daar, lade in kast achter u.

Edith: Een revolver? Weet je 't zeker?

Abbas: Ja, ik heb gisteren nog gezien: revolver is daar nog steeds. Zitten kogels bij. Ik voel mij niet helemaal meer gerust hier.

Edith: Zei ze dan iets, was ze boos? Voelde ze zich betrap?

Abbas: 's Nachts zij zei niets, maar ook 's anderendaags zij negeerde mij. Was toeval? Maar vorige week, ik snoeide speciale blauwe rozen van meneer William onder balkon en mevrouw Elly kwam op balkon met telefoon. Zij sprak met iemand over plannen en papieren, en dat iets moest worden geregeld. Was geheimzinnig. Ik hoorde toevallig. Plots zij hoorde ik was beneden, zij stopte gesprek en werd boos, zei dat ik niet moest afluisteren. Maar ik was eerst onder balkon! Moet ik dan zeggen "Pas op, mevrouw, ik ben in buurt – niet telefoneren"?

Edith: Het is goed dat je me dit verteld hebt, Abbas, ik zal meneer en mevrouw trachten duidelijk te maken dat het één grote dwaling is. Ik moet nu verder doen, want ik heb nog een heleboel werk en zo meteen komt Harold thuis en ik ben al doodop.

Abbas: Harold is fijne jongen. Soms wij spelen verstoppertje in tuin. (Lachend:) Ik verstop mij tussen rozen; hij durft niet komen daar. Is bang van prikkers.

Edith: Abbas, toch ... Goed dat jij af en toe met hem speelt, want hij voelt zich een beetje verwaarloosd in dit koude zakenmilieu. Voor zijn achtjarige leeftijd

heeft hij al een groot inzicht in menselijke relaties, vind ik. Enfin, nu moet ik echt... (De deurgong laat luid haar melodie horen) Ik ga even opendoen. (Af)

Abbas: (Zucht:) Gaat niet goed, Abbas ... Gaat niet goed. (Wandelt peinzend rond in de kamer, merkt enige doosjes medicijnen op een zilveren schaal) Medicijnen van mevrouw ... hare slaapmiddelen ... (Leest:) Eén per dag ... ik hope zij pakke vanavond eentje meer. (Hooft Edith en de bezoeker naderen, zet het doosje terug en gaat weg via andere deur)

(Jeff komt op, gevolgd door Edith)

Jeff: Sinds wanneer draait Bill de deur vast? Als vriend aan huis geraakte ik altijd vlotjes binnen.

Edith: Een vergissing, waarschijnlijk. Een ogenblikje, kolonel, ik zal mevrouw Elly even gaan halen.

Jeff: (Legt zijn arm om haar schouder, wrijft haar bovenarm) Zeg maar Jeff, hoor, ik noem je toch ook niet “nanny”?!

Edith: Oké dan, ... heu Jeff. Zal ik dan? (Maakt zich los uit de omarming)

Jeff: (Snel, om haar niet te laten gaan:) Kan ik een whisky krijgen, mijn beste?

Edith: Natuurlijk kolon ... (Hij wijst haar speels - uitdagend terecht met de vinger. Verontschuldigend:) De macht der gewoonte ... Scotch, Jeff?

Jeff: Bourbon, meid, ik ben Amerikaan in hart en nieren. Ik hoef niets van een buitenlander wat we zelf hebben. Een beetje chauvinisme is nooit misplaatst.

Edith: Toch geven de meeste gasten de voorkeur aan Scotch, ... Jeff.

Jeff: Dan zijn dat geen echte patriotten. Vaderlandsliefde moet er zijn.

Edith: Alstublieft, ko ... Jeff. (Het glas overhandigend)

Jeff: Ach, meid, over smaken kunnen we eindeloos discussiëren. Geef toe dat het onnodig is overzee te gaan, wanneer we zelf overheerlijke brouwsels hebben.

Edith: Daar heb je gelijk in, Jeff.

Elly: (Is intussen in stilte binnengekomen:) Zo, sinds wanneer spreken we de gasten aan bij de voornaam?

Jeff: Dag, mijn beste Elly. (Omhelzing, hij kust haar)

Edith: Excuses, mevrouw.

Jeff: Oh, neem het kind niets kwalijk, Elly. Ik heb er op aangedrongen. Dat zou ik op professioneel vlak nooit toestaan – in het leger, stel u voor – maar door een jonge vrouw als Edith getutoyeerd worden geeft me een behaaglijk gevoel.

Elly: Je kunt gaan, Edith. Zo meteen brengt men mijn zoontje thuis.

Edith: Zeker. Dank u, mevrouw. (Af)

(Elly laat zich in de zetel zakken)

Jeff: Het geeft mijn hart warmte wanneer een jonge vrouw me bij de voornaam aanspreekt, Elly. De vader-dochter verhouding is dan minder duidelijk, het leeftijdsverschil vervaagt ...

Elly: ... En je komt een stap dichterbij je doel?

Jeff: Ach ... In casu betreft het een platonisch genieten van een samenzijn met een lieve jongedame, niets meer. Ik ben van het romantische type, weet je.

Elly: Ja, ja; romantisch-rechtdoor. (Tikt hem op de neus) Je bent een ouwe snoeper, Jeff.

(Pauze)

Jeff: Je ziet er moe uit, Elly.

Elly: Ben ik ook. Ik kan een oppepper gebruiken. Ik voel me zo leeggezogen de laatste tijd. Ik heb teveel aan mijn hoofd. Al dat plannen en organiseren ... ellende. (Zucht)

Jeff: Zo. Kopzorgen. Hersenspinsels, hé. Slokje?

Elly: Sherry?

Jeff: Bourbon.

Elly: Laat maar. (Zucht:) De dingen lopen niet zoals het hoort, Jeff, als je begrijpt wat ik bedoel.

Jeff: Neen?

Elly: (Staat op, wandelt zenuwachtig rond). Alles gaat tegen. Ik raak overwerkt, heb een slechte nachtrust, mijn eetlust is verdwenen, kortom ik ben zwaar overspannen. Stress, stress, stress ... Dat geeft wel eens vuurwerk.

Jeff: Zullen we even een luchtje scheppen? De buitenlucht tempert de gemoederen. (Slaat zijn arm om haar middel en leidt haar richting deur) Jullie hebben ook zo'n prachtige rozentuin, die tuinman van jullie is geweldig; hij kent de fijnste kneepjes.

Elly: (Vertwijfeld:) Ja ... Abbas is ... is ... goed.

Jeff: Je draagt een pracht van een halsketting ... (Met zijn hand haar hals beroerend) Staat je goed.

Elly: (Blijkt hem verleidelijk toe) Vind je? Uit liefde gekregen van een lieve man ...

Jeff: Van een lieve man ... Zo? Zijn die er dan? Andere dan ikzelf, bedoel ik? Hmmm, en je ruikt zo lekker. (Gromt. Beiden af)

(Enige seconden stilte. Dan een luid gegil van een kind, aanvankelijk klinkt het hysterisch, gaat over in gelach, alsof iemand wordt gekieteld. Het volgende gesprek speelt zich off scène af:)

Harold: (Luid gillend:) Niet kietelen, Nanny, niet doen!

Edith: Blijf dan hier, Harold. Blijf ...

Harold: (Als een deugniet:) Goed, ik zal blijven ...

Edith: Papa is toch nog niet thuis en mama is in gesprek.

Harold: (Op een uitdagend toontje:) Ik blijf.

Edith: Goed, je weet dat je ouders niet wensen dat je in huis rondloopt als er bezoek is.

Harold: Er is altijd bezoek. We zijn nooit es alleen. Nooit!

Edith: Kom doe je dasje even uit ... Oei! Harold ...

Harold: Pak me dan, pakkeman!!!

Edith: Jij, deugniet!

(Geluid van hollende voetstappen. Het kinderspel verstomt. Bob en William komen binnen, elk een aantal mappen onder de arm. Bob zet zich in de zetel terwijl William voor beiden een borrel schenkt)

Bob: Wat denk je van die zaak?

William: Ik zie het best zitten én we kunnen het aan. We hebben bekwame mensen, Bob, ze hebben ons al veel geld gekost, maar ze hebben al veel meer opgebracht. Voor hen is het een klusje van niks.

Bob: Misreken je maar niet. Een bouwproject van zulk formaat hebben we nog niet gehad.

William: (Geeft Bob een glas) Er is voor alles een eerste keer.

Bob: Cheers!

William: Cheers, Bob! Op de zaak.

Bob: De nutsvoorzieningen voor dat bankkantoor zijn eindelijk in aanvangsfase.

William: Heeft ook lang genoeg geduurd. Die stomme, lome wetgeving ook. En die gebouwen voor die chemiereus?

Bob: Die in de haven? De funderingen zijn vanavond halverwege. Alles is er. Morgen doen ze verder.

William: Die andere bedoel ik, dat geneesmiddelenconcern in het noorden van de staat.

Bob: Zo goed als af. Ik ben er maandag nog geweest, als alles verder gaat zoals de zaken nu staan, zijn we ruim een maand voor planning klaar.

William: Prachtig. Laat nu de pers maar zijn werk doen. Het is een prachtige constructie, al zeg ik het zelf. Twee grote blauwglazen bollen, als reusachtige insectenogen. Het is een pronkstuk voor hen en voor ons, Bob. De nieuwe generatie architectuur.

Bob: Een pluim op onze hoed. Alweer.

William: Ons bouwbedrijf groeit, broertje, wie had ooit kunnen denken dat we zouden uitgroeien tot de huidige proporties? We komen tenslotte toch uit een diep dal geklauterd.

Bob: Rekenen als een gek, werken als een paard, berekend gokken en ... een handjevol geluk. (William kijkt even op) Ik zeg niet dat ons succes alleen aan geluk toe te schrijven is, maar als de wind op de juiste momenten uit de juiste richting komt waaien ...

William: Je hebt gelijk; een beetje wind in de zeilen is altijd welkom. Het is door het faillissement van onze grootste concurrent dat we ons eerste grootse order in de wacht konden slepen, en dat heeft de deuren opengezet voor de rest, maar je moet je toch steeds kunnen bewijzen.

Bob: Je moet de kans krijgen, William. Nog een week en onze diensten zijn volledig verhuisd naar het nieuwe gebouw.

William: Het wordt tijd, al die nieuwe locaties, nieuwe infrastructuur, vooral die nieuwe telefoonnummers baren me zorgen; ik kende de belangrijkste nummers uit het hoofd, maar nu ... (In zijn glas turend:) Goeie whisky ... Ik heb hem van onze dierbare hoofdboekhouder gekregen. A propos ... laatst moest ik een aantal rekeningen checken en ik vond nog een aantal van die ... bijzondere documenten. Ik dacht dat die transacties waren stopgezet. Die dingen hebben we voorlopig even niet meer nodig. Heb jij nog geld laten overzetten?

Bob: Ik? Hoe kom je erbij? Neen, helemaal niet.

William: Je hebt geen geld overgeschreven naar onze buitenlandse rekeningen?

Bob: Neen. Wacht eens ... ik heb het er wel met de hoofdboekhouder over gehad – en ook met Elly, trouwens – maar ik heb niet de opdracht gegeven geld over te schrijven. Misschien heeft hij het verkeerd begrepen. Ik zal hem er morgen eens over aanspreken.

William: Och. Maak er geen drama van. Er is geen geld verdwenen, het is alleen verhuisd; van de bovenste lade naar de onderste.

Bob: Een beetje klaarheid kan nooit kwaad. Broer, ik moet er vandoor. Julia wacht op mijn tedere zorgen. (Staat op)

William: Hoe is 't ermee?

Bob: Slecht. Ik moet er geen doekjes omwinden; ze gaat erop achteruit. Er woont nu dag en nacht een verpleegster bij ons in. Het is een kwestie van tijd. Elke keer de wijzers van de klok een beetje vooruitgaan, gaat haar conditie achteruit. Volgens de dokters had ze al ... Enfin ... ze is een sterke vrouw, heeft een taai hart.

William: Sterkte, Bob, sterkte.

Bob: Ik weet hoe het zal aflopen en toch zal het hard aankomen.

William: Dat is zo. Je weet waar je voor staat. Waar zou mijn echtgenote ergens rondzweven?

Bob: Toen we daarnet aankwamen, leek het alsof ik ze in de tuin zag wandelen met Jeff.

William: Jeff? Die man is een echte vrouwenverleider, Bob. Als hij tussen het andere geslacht vertoeft, is zijn militaire stroefheid meteen verdwenen. Een gigolo in uniform, en zijn wapen in aanslag.

(Gelach)

Bob: Hou hem maar in de gaten.

William: Jeff en ik zijn goeie vrienden en goeie vrienden hebben respect voor elkaar.

Bob: Je kent mijn motto: "controle boven vertrouwen". Bill, ik ga er vandoor. Ik vind het wel.

William: Bedankt voor de lift. Doe Julia de groeten, Bob.

(Net als Bob wil buitengaan, botsen ze op Elly en Jeff)

Jeff: Ho! Wil je een militaire confrontatie aangaan?

Bob: Onderschat me niet Jeff, ik heb nog steeds zwarte band karate.

Jeff: (Kletst Bob op de buik) Ja, maar hij past niet meer zeker?!

(Algemeen gelach)

Bob: Jij zou nog ogen trekken, man. Eén slag op de juiste plaats en je bent voer voor de pieren. Ik heb geen revolver of tank nodig om mezelf te verdedigen, hoor. Ik kan mijn mannetje staan. Trouwens, moest jij niet mee op missie?

Jeff: Neen, deze keer niet. Maar, nog voor het eind van dit jaar, ga ik er weer vandoor.

Elly: Waar naartoe?

Jeff: Ha! Ha! (Knipogend:) Top Secret.

William: Aha, is dat die stripteasetent waar je altijd naartoe gaat?!

(Gelach)

Jeff: Heren, excuseer, maar u moet begrijpen dat een man als ik, die zijn leven waagt voor de natie, elke dag opnieuw van zijn leven moet genieten: drank, eten, vrouwen en rock 'n roll. Ik heb geen tijd om het leven met kruimeltjes te nemen. Elke dag kan mijn laatste zijn.

William: Zoek maar elders een vrouw, deze is van mij. (Slaat zijn arm om Elly en trekt haar tegen zich aan).

Jeff: Als ik zo scrupuleus mag zijn: ...

Elly: Oh. Maak je geen zorgen; we kennen je, hoor.

Jeff: Vergeten jullie alsjeblieft niet dat mijn verjaardag eraan komt. Een geschenk is altijd welkom en met een mooie vrouw kunnen jullie me nog het meest plezieren.

Elly: Zo ééntje die halfnaakt opspringt uit een grote doos, zeker?

Jeff: Waarom slechts *halfnaakt*?

William: Ik zal u een grote taart bezorgen in de vorm van een vrouw en met de vormen van een vrouw.

Jeff: Het voorstel van Elly was beter, maar bon, ik hou u eraan.

Elly: Oh, Bill, voor ik het vergeet: er had vanmiddag ene meneer Hudson gebeld. Je zou hem moeten terugbellen.

Bob: Hudson? Da's onze nieuwe man ... (Tegen William:) Bel jij of bel ik?

William: Ik ga het nu meteen regelen; ik heb zijn nummer in mijn bureau. Excuseer mij even, maar mensen kunnen wachten, zaken niet (Af. Stilte)

Bob: Wel? (Zacht, geheimzinnig:) Is alles nu geregeld?

Jeff: Hé?! We kunnen Elly toch vertrouwen?

Bob: Tuurlijk. Zo bedoelde ik het niet.

Elly: Alles loopt als een trein, jongens. Ik heb er het volste vertrouwen in. Na lang zoeken heb ik de juiste man gevonden: hij is duur, verdomd duur, maar zijn geld waard. Hij is geen amateur. Hij is onmiddellijk begonnen om de nodige voorbereidingen te treffen en wil absoluut niets aan het toeval overlaten. Ik heb er vertrouwen in; een echte professional. Hier hebben we lang naar uitgekeken.

Bob: We zijn er ook zo lang mee bezig geweest.

Jeff: Jij?

Bob: Het denkwerk toch, de plannetjes smeden. Het grote complot. Met zulke dingen ga je niet over een nacht ijs. Eén ding is zeker: hierna zal zijn leven een wending nemen.

Jeff: Reken maar. Ik kijk er naar uit.

Elly: Morgenavond zal het gebeuren. Oh! Mijn hart begeeft het bijna van de spanning, het zal een verlossing zijn. Eindelijk terug vrij kunnen ademen, want dit is niet langer leefbaar.

Bob: Je kunt niet blijven verstoppertje spelen.

Elly: Jullie gaan 's avonds naar huis, maar ik moet Bill nog steeds onder ogen komen. Eén verspreking en het hele opzet zakt als een kaartenhuisje in elkaar.

Jeff: En let op: Bill is verdomd bij de pinken. Hij heeft aan een half woord genoeg om achterdochtig te worden. In non-verbale communicatie ...

Bob: Sst!

William: (Op:) 't Was een bevestiging voor onze afspraak, Bob. Ik heb meteen een tafel gereserveerd en het ziet ernaar uit dat we ook deze klant binnen zullen halen.

Bob: Sterke argumenten trekken de twijfelaars over de streep. Onze referenties zijn veelbetekenend. Dat was ... maandag drie weken?

William: Inderdaad.

Bob: Sorry, heren – en dame – ik moet er vandoor. Ik zie je nog wel, hé!

Jeff: Wel, Bob, ik zou zeggen: ik ga mee, maar als ik eens vriendelijk knipoog naar de heer en dame des huizes, mag ik misschien wel blijven eten. Een huis is zo leeg als je er maar alleen bent.

Bill: Wat doen we met die vent, vrouw?

Elly: Tja ... kunnen we hem op straat zetten?

Jeff: Na het eten ben ik onmiddellijk weg, dus wees maar niet bang dat ik al jullie wijn zal nuttigen.

Elly: In dat geval ... steek je maar een aardappeltje bij.

Bob: (Geeft een hand:) Tot morgen, Bill. (Kust Elly, geeft ook Jeff een hand:) En hou je manieren aan tafel jij, tracht voor één keer een goed voorbeeld voor Harold te zijn. (Af)

Jeff: Als het gepermitteerd is, ga ik me nog even verfrissen. (Af)

Elly: Je kent de weg.

William: Zo, de rust is weergekeerd. De zaken gaan goed, de ene steen bovenop de andere, zo omhoog de wolken in. We hebben goeie vooruitzichten, Elly. Dat

nieuwe yacht waar je al maanden over praat, dat is een kwestie van tijd. Op het ogenblik moeten we zelfs dringende bouwwerken weigeren. In deze tijd van economische recessie nog eens een paar autobussen personeel bij aanwerven, lijkt me een sprong in het ongewisse.

Elly: We zouden privé niet over het werk praten.

William: Dat is dan een gemaakte belofte die we moeten nakomen. Laat het ons dan over een aperitiefje hebben. Sherry?

Elly: Ja, Sherry is prima, schat. (Gaat in de zetel zitten)

William: Je bent stil. Ben je moe?

Elly: Verschrikkelijk. Ik slaap de laatste tijd erg slecht, Bill. (William kijkt even over zijn schouder) Neen, je snurkt niet meer. Oververmoeid, denk ik.

William: Hier, neem een borrel en straks nog een slaapmutsje. (Gaat naast haar in de zetel zitten, knusjes)

Elly: Ik heb vandaag geen poot uitgestoken; ik heb me eens goed laten verwennen in een schoonheidssalon en ben daarna lekker inkopen gaan doen.

William: Iets gekocht?

Elly: Toch altijd, schat. Mijn koopverslaving: Versace, Vuitton, Chanel ...

William: Mooi. Harold al gezien?

Elly: Neen, Edith ontfermt zich over hem. Ik heb trouwens niet graag dat hij me overdag ... hij is zo onstuimig, maakt vegen en plooiën op mijn kleren ... laatst heeft hij nog een knop van mijn Dior-jasje afgedraaid.

William: Het ventje is nog jong, hij zal het wel leren.

Elly: Ik heb Edith gevraagd beter toe te zien op zijn inname van lipiden en koolhydraten. Harold moet er een gewoonte van maken meer rauwe groenten tot zich te nemen. Zijn resultaten op school waren uitstekend, overigens. Een beetje meer inspanning op de golf- en tennislessen zou wel mogen. Hij is niet erg sportief aangelegd.

William: Zoals zijn moeder ...

(De deur gaat open, Edith komt binnen, ongemerkt op de voet gevolgd door Jeff)

Edith: Dag meneer William. Meneer, mevrouw, ik laat u weten dat het avondmaal binnen een kwartiertje klaar zal zijn.

Jeff: Klinkt goed, want ik heb honger als een paard. (Edith schrikt even). Jij hebt blijkbaar geen gerust geweten, meid. (Jeff installeert zich bij de twee anderen).

Elly: Laat mijn personeel met rust, Jeff. Bon. Ook ik neem de gelegenheid te baat om me nog even te verfrissen ... en mijn nieuwe parfum te proberen. (Tikt William op de neus en gaat af)

William: Edith, kan ik je nog even spreken over Harold?

Edith: Zeker, meneer.

William: Volgende week maandag maakt hij een schooluitstap naar een kunstgalerij. Een galerij die bekend staat om haar expressionistische kunstwerken. Ik bezorg u nog de gegevens. Ik zou het waarderen als je hem reeds enige voorkennis opschreeft. Ik wil niet dat hij een slechte indruk maakt.

Edith: Met genoegen, meneer William. (Wil weggaan, blijft nog even staan)

William: Nog iets, Edith?

Edith: Wel ... Meneer William, ik begeef me een beetje op het terrein dat niet het mijne is, maar ik wou u even vertellen dat mevrouw de laatste tijd erg overspannen is. Sta me toe dat ik me een beetje ongerust maak over haar. Ik vond dat u dat moest weten, meneer, een goede gezondheid is erg belangrijk.

William: Het belangrijkste. Dank u, Edith, maar ze had het me al verteld. Wij zijn een gelukkig gehuwd stel, Edith, en wij voeren diepgaande emotionele, sociale en politieke gesprekken met elkaar.

Jeff: Zo is dat.

Edith: Ik wou u niet de indruk laten van het tegendeel te denken, meneer. Des te beter voor jullie, meneer, dan hoeft ik u ook niet meer te vertellen over haar dispuut met Abbas, meneer. (Maakt aanstalten om weg te gaan)

William: Met Abbas?

Edith: Ja, meneer.

William: Over Abbas heeft ze me niet gesproken. (Blijkt even naar Jeff:) Nog niet. Ga verder.

Edith: Oh, het was niet mijn bedoeling, meneer, om ... (Pauze) Als u er echt op aandringt ... Mevrouw en Abbas hebben vanmiddag ruzie gemaakt. Mevrouw heeft Abbas een ... oorvijs gegeven en Abbas voelde zich erg in zijn eer gekrenkt. Ik heb Abbas naderhand gesproken - om hem tot rust te brengen, meneer - en volgens hem is het allemaal een misverstand. Hij vreest erg voor zijn baan, meneer. Hij is een werker in hart en nieren, ziet u.

William: Dat is dan een kwestie die Abbas aangaat, nietwaar? Zo'n vaart zal het echter niet lopen. Kan je zorgen voor een kommetje tomaten? Ik heb zin in tomaten.

Edith: Uiteraard, meneer. De tomaten zijn heerlijk, overigens.

William: Prima. (Stopt haar zijn lege glas in de hand) Ik ga me reeds aan het hoofd van de tafel nestelen. (Gaat af, op de voet gevolgd door Edith)

Jeff: (Wringt zich er tussen in:) Laat mij door. Ik eerst ... Ik had een plaats gereserveerd aan het raam! (Af)

TWEEDE TAFEREEL

(Elly en William zitten op, net voor het slapengaan. Jeff houdt hen nog even gezelschap)

- Elly: Oef. Ik heb teveel gegeten en gedronken, maar het was heerlijk.
- Jeff: Dus, Bill, als ik het goed begrijp gaat het steil bergaf met Bobs vrouw?
- William: Ze is een wrak. Totaal op, versleten, maar de motor draait nog en zo lang de motor draait, doet men brandstof in de tank.
- Elly: En zeggen dat ze nog niet zo lang geleden mee op cruise is geweest. Ik zie haar nog dansen met de kapitein: ze huppelde als een ree, maar wel helemaal naast de maat van de muziek.
- Jeff: Plots kan alles veranderen.
- William: Het gaat me niet om dat plotse, maar om de snelheid waarmee ze bergaf ging. Haar ziekte is er in een razende vaart met haar gezondheid vandoor gegaan. Ach ... Ik leef met haar mee.
- Elly: En met Bob.
- William: Uiteraard. Met Bob. Uiteraard. Arme man.
- Jeff: Ze moet toch geen pijnen doorstaan?
- William: Alles is ter beschikking: pijnstillers, morfine, dergelijke dingen ... Lijden doet ze niet. Maar af en toe ... is ze ...
- Elly: Heeft ze van die momenten dat ze ... fantaseert, zegt Bob. Waanideeën.
- William: Ze ziet dingen die er niet zijn. Waarschijnlijk onder invloed van de medicijnen.
- Jeff: Zo.
- Elly: En dan krijgen we vreemde telefoontjes ... achtervolgingswaanin, zeker?
- (Edith komt op met een schotel met thee en cake)
- Jeff: Hier is onze meid. Bill, aan haar heb je toch een pracht van een nanny, hé?
- Elly: Met de nadruk op "pracht", zeker, hé Jeff?
- Edith: (Zet kopjes neer) Alstublieft.
- William: Een uitstekende nanny, een kinderpsychologe, een serveuse, een bloemschikster, een decoratrice, een huishoudster, een kamermeid, een ...
- Elly: Hou al maar op, Bill; ik voel me overbodig, zeg.
- Jeff: Dank je. Voor mij niet, Edith, ik moet er vandoor.
- Edith: Kan ik u misschien nog met iets anders plezieren, kolonel?

Jeff: (Grijnst:) Daar ga ik niet op antwoorden. Of toch ... Je kunt me nog plezieren door me Jeff te noemen.

Edith: Zal ik zeker doen, Jeff. (Tegen William:) Verder nog iets, meneer?

William: Het ziet er prima en volledig uit. Dank je, Edith.

Elly: Leg alvast de beddenlakens open.

Edith: Heb ik al gedaan, mevrouw. Kan ik gaan, dan?

Elly: Je kunt beschikken. (Edith af)

Jeff: Een pracht van een vrouw, die Edith. Waar heb je haar toch gevonden?

William: Wel ... (Kijkt naar Elly)

Elly: Ze heeft zich hier zelf aangeboden. Zo, plots, op een willekeurige dag in de week. De vorige huishoudster had haar baan opgezegd en we konden haar hulp best gebruiken.

Jeff: Ik ga naar huis; misschien staat er voor mijn deur ook een engeltje te wachten. Bill, mijn beste (Schudden elkaar de hand), Elly (kussen elkaar) ... Tot één dezer dagen ...

Elly: (Ironisch:) Morgen, waarschijnlijk?

Jeff: Bill, je weet dat ik niet op je vrouw jaag, laat dat duidelijk zijn. Alleen, als ik niet op missie moet, loop ik hier altijd een beetje verloren. Het gezelschap van een vrouw maakt dan veel goed.

William: Ik ken je, Jeff. Ik vertrouw je. Zeg, Jeff, wil je – zoals beloofd – nog eens naar onze yacht kijken? De motor doet het nog steeds niet zoals het hoort en je weet dat ik mijn yacht absoluut nodig heb om me te kunnen ontspannen na een hectische dag.

Jeff: Komt in orde. Ik krijg zelfs een tank op gang, dus zo'n sloepje ...

Elly: Sloepje ...? Schat, het wordt echt tijd dat we een nieuw yacht kopen, want hiermee maken we niet erg veel indruk meer.

Jeff: Het was een grapje, Elly. Binnen een paar dagen kunnen jullie weer bootje-varen, maak je geen zorgen. Wel euh ... tot ziens.

Elly: (Wil opstaan) Ik vraag de nanny om je uit te laten.

Jeff: Laat dat kind toch. Ze heeft werk genoeg, ik vind het wel. Goeienacht. (Af)

William: Hmm, heerlijk die thee. Zo zie je maar: het moet niet altijd een borrel zijn. (Klopt zich op de buik) Ik moet mijn bodymass-index op peil houden.

Elly: Avondrust, zo heet die thee. Zou je een heerlijke nachtrust moeten bezorgen.

William: Die kan jij gebruiken, heb ik de laatste tijd ervaren.

Elly: (Schrikt even:) Hoe bedoel je?

William: Je woelt in bed als een overrijverige mol, je staat elke nacht op om te plassen of te drinken of weet ik veel ... Het is niet zo bevorderlijk voor mijn eigen nachtrust.

Elly: Het spijt me Bill, maar ...

William: Het hoeft je niet te spijten. Als je een probleem hebt moeten we het oplossen. Die dingen hoeven niet aan te slepen. De directe aanpak, weet je.

Elly: Ik heb geen probleem. Ik ben gewoon moe, ik heb een slechte nachtrust. Misschien over-vermoeid. Ouderdomskwalen, zeker? Mijn moeder had dat ook. 'n Familiekwaaltje ...

William: Kunnen we de dokter niet om een sterker slaapmiddel vragen?

Elly: Je weet dat ik daar liever niet mee begin. Ik neem enkel de huidige pillen en daar blijft het bij. Anders wordt het een regelrechte verslaving.

William: Gewoon, de eerste twee weken, om je slaapritme weer op gang te krijgen. Schat, we moeten toch een oplossing vinden voor je slechte nachtrust, voor het echt een probleem wordt.

Elly: (Geïrriteerd:) Ik-heb-geen-probleem.

William: Goed. Goed. Deze discussie komt later wel weer aan de orde. Je bent duidelijk overspannen. (Pauze. Drinkt) Hmm, best lekker. Hoe gaat het met Edith en Abbas?

Elly: Edith levert fijn werk. Ze is een goed kind. Je merkt aan haar dat ze van betere afkomst is. Ze draagt iets gedistingeerds in zich, ze heeft klasse. Harold is in goeie handen bij haar.

William: En Abbas?

Elly: Abbas? Goed. (Pauze) Gewoon. Zoals anders. Abbas is Abbas.

William: Heb jij een conflict gehad met Abbas?

Elly: Met Abbas? Hoe kom je daarbij? Heeft hij je gesproken, dan?

William: Alsof Abbas mij daarover zou durven aanspreken. Je weet hoe nederig hij is. Neen, Abbas heeft me niet gesproken, maar ik stel vast dat jullie elkaar de laatste tijd lijken te ontlopen in huis. Er is iets tussen jullie. Een spanning. Ik merk die dingen wel, hoor.

Elly: Ach ja, ik heb een kleine aanvaring gehad met hem. Ik had het gevoel alsof hij me steeds op de hielen liep. (Pauze) Misschien heb ik wel overdreven. De

spanning, weet je. De laatste tijd heb ik het allemaal niet meer op een rijtje. Ik heb hem een klinkende oorvijs gegeven.

William: Een oorvijs? (Barst in lachen uit) Elly, schat toch ... een oorvijs. Personeel geef je toch geen oorvijs. Die lees je de les, geef je een vermaning. (Nog steeds lachend:) Stel u voor dat ik op kantoor mijn personeel oorvijsen zou geven. (Grinnikend:) Stel je voor ... De boekhouder. Pats! De architecten. Pats! De ingenieurs. Pats! Pats! Pats!

Elly: Je maakt me belachelijk.

William: Neen, helemaal niet, mijn liefste. Ik vind het gewoon grappig. Een oorvijs ... Daar moeten we op drinken. (Staat op, gaat naar de barkast, schenkt uit)

Elly: En je thee?

William: Die is al uit. Jij ook iets?

Elly: Neen, dank je.

William: Een sherry'tje. Een beetje alcohol is bevorderlijk voor de nachtrust.

Elly: Toe, Bill ...

William: (Geeft haar één van de twee glazen en toost) Gezondheid.

Elly: En dan nog zo'n flinke beker! Wil je me dronken of zo? Enfin, gezondheid.

William: (Ze toosten samen) Cheers. Gezellig, hé, zo samen klinken. Trouwens, als je gedronken hebt, vind ik je sexier. Heb je meer pit. Dan ben je ... voortvarender, durf je meer initiatief nemen.

Elly: Ik? Kom nu ... Ik word er alleen maar loom van. Loom en lui. En verward.

William: Neen, echt ... je wordt directer, impulsiever ... (Plagerig:) Dus, jij vindt dat ik het personeel oorvijsen moet geven? (Giert het uit)

Elly: Schat ... Hou me niet voor de gek. Ik zit er nog een beetje mee, met het gedoe met Abbas, bedoel ik. Ik heb gemerkt dat hij zijn koffers heeft gepakt.

William: Weet je dat zeker?

Elly: Ja, toen ik daarstraks langs zijn kamer passeerde stond de deur open. Ik zag hem kleding plooiën en opbergen. Het is mijn schuld, hé?

William: Och.

Elly: Moeten we niet eens met hem praten?

William: Het komt in orde. Ik praat morgen met hem. Zet het uit je hoofd. Hier, die fles is toch bijna leeg. Ieder nog een kwakje. (Giet uit)

Elly: Bill, wat heb je toch? Net aan tafel hebben we ook al zoveel wijn gedronken. En ons aperitief en ...

William: Ik wil een wilde tijger in bed.

Elly: Nu ben je plots je bodymass-index vergeten, hé. (Slaat op zijn buik)

William: Ja, mijn gedachten zitten nu iets lager. (Ledigt zijn glas) Tarzan is klaar. Kom, drink uit; we gaan slapen. Er wacht ons nog een zware nacht.

Elly: (Wil opstaan, maar zakt giechelend terug in de zetel) Bill. Ik ben mezelf niet meer meester ... Oeps ...!

William: Kom je?

Elly: Ja. Ga maar. Ik kom wel. Ik heb nog even werk. Duik jij alvast de badkamer in, dan heb ik tijd voor mezelf. En tijd om die borrel leeg te krijgen.

William: Goed. Ik vind je wel tussen de lakens. Vrouwen en drank, slechte combinatie hoor ... (Af)

Elly: De alcohol stijgt al naar mijn hoofd. Wilde tijger ... Tarzan ... Veel kreten ja, maar verder ... Oh, ik ben moe ...

(Het licht fade langzaam een aantal maal in en uit. Het getik van een klok. Elly schrikt wakker)

Elly: Oeps! Oei. Ik ben ingedommeld. (Rekt zich uit, staat op)

(Elly doet het licht van een kleine staande lamp aan, doet het grote licht uit, gaat naar de buffetkast en begint in de schuif te rommelen)

Elly: Tiens... Wat heb ik er toch mee gedaan? Verdomme ... Dit brengt de zaak uit evenwicht, en ik moet hoogdringend nog het een en ander controleren. (Trekt een aantal laden open) Ik hoop maar dat Bill het niet gevonden heeft, dan ben ik mooi gezien. Ik weet nochtans heel zeker dat ik het bij het mapje van de verzekeringspolissen gestopt heb.

(Er klinkt gestommel voor de deur. Elly verstijft even en luistert. Iemand schraapt gedempt de keel. Ze doet het licht uit. Langzaam gaat de deur open. Abbas komt binnen, een klein mes in de hand. Hij blijft in het duister even aan de intussen weer gesloten deur staan. Stilte. Plots knipt Elly de schakelaar van een tafellamp aan. Ze staan oog in oog in een flauw schijnsel)

Elly: Abbas?

Abbas: Mevrouw Elly? Ik ... ik ...

Elly: Wat doe jij hier? Op dit nachtelijke uur?

Abbas: Ik kan niet slapen ... euh ... wou slaappil van u ... Luister. Moeten praten, jij en ik, mevrouw Elly. Als grote mensen. Nieuwe afspraken maken. (Elly heeft intussen het mes opgemerkt en wordt onrustig)

Elly: Abbas, kom niet dichterbij.

Abbas: Goeie afspraken, mevrouw Elly. Neen, gij moet niet ... Stt, denk niet ...
 Daarstraks was ... verkeerd. Nu. Gaan het nu goed doen ... Zonder fouten.
 Niemand hier, niemand storen. Alleen gij en ik. Moet afrekening maken.

(Abbas nadert haar. Elly raakt in paniek en grabbelt in de lade op zoek naar de revolver.
 Abbas duikt haar achterna. Ze worstelen beiden in dezelfde lade. Er valt een schot. Elly vuurt
 een tweede keer, Abbas dondert tegen de grond. Hij probeert rechtop te komen, het mes in de
 hand. Elly begint opnieuw te krijsen en vuurt een derde en vierde schot af. Even stilte. Dan
 naderende voetstappen. William komt binnen in kamerjas, doet het grote licht aan. Abbas ligt
 onder een vreemde hoek in een plas bloed, het kleine mes in de hand. Naast hem ligt een
 appel)

William: Wat? Wat gebeurt er? Abbas? Elly? Elly! Spreek! Wat heeft hij je aangedaan?
 Waarom heb je op hem geschoten? Zeg iets!

Elly: Oh! Abbas ..! Abbas ..! Hij ... Hij wou mij te lijf ... Ik ...

William: Ga even zitten ... ga zitten. (Helpt haar in de zetel. Schudt voorzichtig de
 revolver uit haar bevende hand en laat hem in de zetel vallen) Geef hier dat
 ding. Laat los! Laas los, voor je mij ook nog een kogel in de buik schiet.

Elly: Oh, mijn God ... mijn God. Waarom...? Waarom toch? Hoe ... Wat heb ik ...
 Abbas. Ik ... Bill.

William: Kalmeer even en maak verdomme niet zo'n herrie. Ik giet je een borrel uit.

Elly: Bill, ik ben helemaal ...

William: Sttt! Stil toch. Je maakt het hele huis wakker. Hou je kop. Zwijg, zeg ik je.
 Haal adem, kom tot rust.

(De deur gaat open en Edith verschijnt in nachtkleed. Ze ziet Abbas liggen en verstomd)

William: Edith?

Edith: Abbas! Abbas ...! Wat is er ... (Wil neerknielen bij het lichaam) Wat gebeurt
 er? Zal ik de hulpdiensten bellen?

William: (Toesnellend. Laat van spanning het glas vallen. Neemt Edith bij de arm en
 leidt haar naar de deur) Ga weer naar boven. Dit hoef je niet te zien. Vang
 Harold op, hij zal zeker wakker geworden zijn van de schoten. Ik wil niet dat
 hij nu naar beneden komt. Vang hem op, vermijd trauma's. Ga nu. Denk aan
 zijn prille jeugd. Ga!

Edith: Meneer ... Mevrouw Elly, gaat het? Kan ik iets doen?

William: Ga, Edith, geen woord hierover, met niemand. We praten morgen wel. Het was
 een dom ongeluk. Begrepen? Begrepen?!

Edith: Ja, meneer.

(William duwt haar buiten, sluit behoedzaam de deur en draait het slot om. Hij giet opnieuw een borrel uit en bezorgt die aan Elly. Hij bekijkt even het lichaam van Abbas. Hij giet weer een borrel uit en drinkt die in een keer leeg. Hij hurkt neer en voelt aan het lichaam. Hij schudt het hoofd, staat weer op en neemt een plaid en wil die over Abbas heen leggen. Hij bemerkt het kleine aardappelmesje en de appel, naast Abbas op de grond. Hij laat de plaid vallen, neemt de appel en het mesje elk in een hand en staart ernaar. Hij komt tot bezinning, legt de plaid over Abbas heen en begint te ijsberen)

Elly: Bill ... oh, Bill. Wat heb ik gedaan?

William: Dom! Je bent dom geweest, Elly! Wat is er de laatste tijd toch met je?! Potverdomme! Hoe moeten we dit uitleggen? Kan jij deze situatie verklaren aan de politie?! (Aan het telefoontoestel) Ik durf hen niet te bellen.

Elly: De politie?

William: Politie ... Neen. Dit moeten we in stilte oplossen.

Elly: En Edith dan? Wat doen we met haar?

William: Wat doen we met haar? Wil je zeggen dat je haar ook uit de weg wil ruimen?

Elly: Bill ... Neen, ... Bill.

William: Wat mankeert je toch de laatste tijd?

Elly: Ik weet het niet, Bill. Na die ruzie vanmiddag ... hij was gewapend.

William: Met een aardappelmesje en een appel.

Elly: Een ... een appel?

William: Een appel, ja, domme gans; een appel! Schiet je een man dood omdat ie honger heeft? Wat moet ik de politie vertellen? Er is geen enkel redelijk motief. Verwarring, ja, verwarring ... Je hebt meteen de hartslagader van ons bedrijf overgesneden. Als dit in de media komt, zijn we mooi gezien. Dit is het ergste wat ons nu kan overkomen.

Elly: Oh, Bill ... het spijt me ... het spijt me zo ... je levenswerk ... Abbas bespioneerde me de laatste tijd ... hij volgde me als een schaduw ... ik werd bang in mijn eigen huis ...

William: Je bent oververmoeid, Elly. Je bent op van de zenuwen de laatste tijd. Ik hoor je 's nachts opstaan en in huis rondwandelen. Wat doe je toch allemaal?

Elly: Ik weet het niet. Ik weet het echt niet. Oh, zeg dat ik droom ... zeg dat dit niet waar is. Zeg dat het niet waar is, Bill.

William: Een dode in huis. (Gaat naast de jammerende Elly in de sofa zitten) We moeten het hoofd nuchter houden, schat. Laat me denken. Helder denken. (Zucht diep)
(Lange stilte, enkel verstoord door het gesnik van Elly. Dan, ieder voor zich pratend:)

Elly: Het is die drank ook. Je hebt me dronken gemaakt.

William: Abbas heeft hier geen familie ... geen familie. Alleen Edith heeft dit gezien ... Niemand anders kan dit gehoord hebben. Edith. Edith, dat is te regelen. Een beetje druk, een beetje beloning. Ze zal het begrijpen.

Elly: Ineens stond hij daar ... het wapen in aanslag.

William: Het is een verstandige meid. Begripvol. We snoeren haar de mond met wat geld. Een bonus, wat opslag ...

Elly: Ik drink nooit meer. Nooit ... Een inschattingsfout ...

William: En Abbas. Hij heeft alleen een handvol vrienden ... maar die zag hij niet zo vaak. Ik kan zeggen dat hij is weggegaan ... een zaak ging starten, heel ver weg ... neen, klinkt niet doortastend genoeg ... Hij ging weg omwille van een meningsverschil ... ja ... neen, neen, dat kan naderhand nog tegen ons gebruikt worden ...

Elly: Ik dacht: ik moet iets doen ... 't ging allemaal zo snel.

William: We moeten van hem af, zo snel als mogelijk. Die gebouwen van dat chemisch bedrijf in de haven ... ze zijn met de funderingen bezig ... Daar kan ik Abbas kwijt.

Elly: Het was hij of ik ... en ... en toen ...

William: Ik moet er vannacht nog naartoe. Ik moet hem vannacht nog wegbrengen. Niemand zal hem vinden.

Elly: Ik kan me zelfs niet meer herinneren dat ik de trekker heb overgehaald. Oh, Bill (Slaat haar armen om zijn hals en begint te huilen)

William: Sst, schat, rustig. Rustig. Luister. (Neemt haar bij de kin en kijkt haar diep in de ogen) Luister! We hoeven geen publiciteit rond deze zaak. Het was een ongeluk. Ik wil dat hier geen woord van naar de buitenwereld uitlekt. Geen woord. Anders kunnen we onze moeizaam opgebouwde zaak wel vergeten. Ik zal Edith hoogst persoonlijk aanpakken.

Elly: Een ongeluk ...

William: Inderdaad: een ongeluk. Ik breng Abbas vannacht nog weg en tegen morgenavond zit hij onvindbaar in de funderingen van die chemiereus aan de haven. 't Is prima, aan de haven, daar word ik niet opgemerkt.

Elly: Abbas ...

William: Abbas is niet meer. Dus, geen woord hierover, tegen niemand! Ik spreek morgen met Edith. Ik breng onmiddellijk Abbas weg. Als er ooit iemand naar hem komt vragen, zeggen we dat hij voor een nieuwe baan vertrokken is en dat hij ons nog zal schrijven. Is dat duidelijk?

Elly: Ja, Bill. Een nieuwe baan ...

(William staat weer op, wandelt door de kamer)

William: Dit gaan we meedragen, Elly, de rest van ons leven. Je hebt een mens vermoord, Elly.

Elly: Oh!

William: Léér er mee leven. Praat er nooit meer over. Met niemand. Niet met de kolonel, niet met Bob. Met niemand. Beschouw dit gebeuren als een stofje in de eeuwigheid. Eén verkeerd woord en we kunnen de zaak vergeten en komen allebei achter de tralies terecht. Naderhand zal zich alles tegen ons keren. Dit kun je nooit meer goedpraten, ongeluk of niet. Laat ons koesteren wat er ons nog rest, Elly.

Elly: Oké, oké. Ik voel me zo zwak, aangeslagen.

William: Eet wat. (Raapt de appel op, gaat naast Elly zitten en snijdt hem in partjes)

Hier. Eet.

Elly: De drank zit in mijn slaaphoofd.

William: Daarom moet je eten.

(Plannend, intussen de appel etend:)

William: Ik neem Abbas mee en jij kuist het bloed op. Vraag het niet aan de nanny! Doe het zelf en doe het grondig, neem er je tijd voor. Ik zal een hele tijd wegblijven. Doe het vijf keer, doe het desnoods tien keer. Alle sporen moeten weg. Spoel daarna de emmer grondig af. Gooi je poetsdoeken in de open haard. Morgen zorg ik ervoor dat alle bezittingen van Abbas verdwijnen. Duidelijk?

Elly: Oké, Bill, ik begin eraan. Ik begin eraan ... Wat met Edith? Wat gaan we met haar doen? Zal ze zwijgen?

William: Reken maar. Ik praat morgen met haar. Ik zet druk op de ketel. Laat het aan mij over. Jij lost er geen woord over. Niet tegen Edith, niet tegen iemand anders. Nooit.

Elly: OK, OK. (Staat op, ze is nog steeds in shock) Ik zal dit ... opkuisen. Oh, Abbas, jongen ... wie zal er nu voor onze dure rozen zorgen?

William: Alsjeblieft! Zit daar nu niet mee in je hoofd.

(William wikkelt een reisdeken om Abbas, verlegt hem op het tapijt, neemt hem bij de voeten en sleept hem buiten).

William: (Zijn hoofd om de hoek stekend:) Dweil voor de zekerheid de gang ook maar.

Er zullen minieme bloedsporen door het deken lekken, speel maar op zeker.

Dat ik dat nog moet meemaken, zo net voor mijn vijftigste ...

(Gekreun van William in de gang. Elly staart naar de bloedplas)

Elly: Wat doe ik mezelf toch aan? Dit wordt een hele nacht poetsen ...

DERDE TAFEREEL

(Drie weken later)

Elly: (Met de telefoon in de hand) Neen, mijn beste ... zorg ervoor dat dit alles in orde komt, ik heb het haarfijn geregeld, de verdere organisatie ligt in jouw handen ... dat bepaal je zelf, de vergoeding regelen we later wel ... neen ... het saldo wordt onmiddellijk na uitvoering vereffend.

(Intussen is Edith binnengetreden)

Elly: Je vraagt daar niets ... ik wil niet dat Bill hier ook maar één woord van te weten komt ... je kent Bill; hij is niet dom ... we mogen hem absoluut niet onderschatten. Voor je het goed en wel beseft heeft hij ons spelletje door ... ja ... ja ... op het afgesproken uur ... je kent de locatie. Natuurlijk moet je vooraf de omgeving gaan bekijken, dat spreekt voor zich. (Bemerkt nu Edith in de deuropening) Je hebt alles genoteerd? ... ja, dag ... en bedankt ... ik reken op je ... da-ag. (Sluit het gesprek af, tegen Edith:) Ik wil niet dat je hier zo stiekem komt binnenwandelen.

Edith: Het spijt me mevrouw, het was helemaal niet de bedoeling stiekem te zijn, ik trachtte ernaar om uw gesprek niet te storen. Ik wou u melden dat de dokter net gearriveerd is, voor uw tussentijdse controle.

Elly: Zo?

Edith: Uw man had geregeld dat de dokter de eerste dagen twee maal daags zou langskomen, mevrouw. Nog even en dan bent u er overheen ... er vanaf, bedoel ik ... van de dokter ... en de ... de zorgen, mevrouw ... de spanningen ... en de stress ...

Elly: Ja, ja, Edith.

Edith: U ziet er alweer heel wat beter uit, mevrouw, het verschil met vanochtend is treffend ... U bloeit weer helemaal open.

Elly: Dank u, Edith (Af)

Edith: (Smalend:) De made is een vlieg geworden ... Ik hou het hier niet te lang meer uit ... toen Abbas nog in leven was, moest ik al hele dagen toneelspelen – stralende glimlach op het gezicht, geveinsde interesses – maar nu gaat het helemaal mijn krachten te boven. Nog even en ik kap ermee. Die goeie vooruitzichten slepen me er wel doorheen. Hier gebeuren eigenaardige dingen. En met wie heeft mevrouw getelefoneerd? Dezelfde persoon als toen ook

Abbas het gesprek hoorde? Moest hij daarom verdwijnen? Misschien heeft ze wel iets met die kolonel. (Zucht:) Oh, ik kan nu niet denken, vannacht zal ik alles eens op een rijtje zetten. Ja, dat ga ik doen.

(Edith wil de kamer verlaten, maar plots zwaait de deur open en Jeff komt binnen)

Jeff: Haha! Hier zit de medeplichtige! De rechterhand van de daders. (Nadert dreigend met uitgestoken vinger) Jij zit mee in het complot!

Edith: Complot? Meneer ... kolonel ... Jeff ...

Jeff: Ja, ja, ja, ja, ja, ja-ja, ja-ja, hou je maar niet van de domme. Geef toe. Spreek! Of ik breek je open als een oester.

Edith: Ik, heu ... ik kan helemaal niet zeggen ... ik weet nergens van.

Jeff: Jij weet nergens van?! Jij weet er alles van! Ik zie het in die ogen van je. Jij – weet – meer. Jullie spelen onder één hoedje. Jij en Bill en Elly.

Edith: Ik? Jeff, wat denk je toch van me?

Jeff: Of heb jij die taart voor mijn verjaardag niet besteld? Ik heb ze wel zien klaarstaan, hoor. Die taart met die opdruk van die schaars geklede dame met de kersenrode mond? Is dat niet jou werk? Huh?

Edith: Oh, die taart ... ja, ja ... daar heb ik wel iets mee te maken ... ik heb ze niet besteld, wel bewaard ... Jeff.

Jeff: (Bulderlachend, zijn arm om haar heen slaand) Had ik je laten schrikken?

Edith: Beetje ...

Jeff: Er worden wel meer complotten in dit huis gesmeed, niet waar? Als plichtsbewuste nanny heb je daar vast al veel over opgevangen, dat weet ik zeker, maar je houdt wijselijk je kleine mondje. (Legt zacht zijn vinger op haar lippen)

Edith: (Zich terugtrekkend:) Ik let eigenlijk niet zo op die dingen.

Jeff: Zoals ik zei: een plichtsbewuste nanny. Die drie apen, die komen nog het verst, mijn beste.

Edith: Drie apen, kolonel?

Jeff: Jeff! Die apen van "niet horen, niet zien en zwijgen". Die hebben de kennis in hun ... mouwen - figuurlijk, dan. Is Elly weer luxeboetieks aan het afschuimen op zoek naar poepchic textiel? Ik vond ze niet in de tuin.

Edith: De dokter is op bezoek. Ze is bij hem.

Jeff: Ja, ja; ik kan al denken waarvoor dat nodig is. (Pauze. Jeff blijft haar aankijken en Edith komt alweer in een moeilijke situatie) Ach, in dit huis wordt niets voor mij verzwegen. Ik weet er alles van, meisje.

Edith: Ja? Ach, Jeff ... Je moest eens weten ...

Jeff: En jij wil ook wel eens over je zorgen praten, hé. Dat zwijgzame bestaan van je; ik zou niet willen ruilen. Luister, meid, voor mij hoeft je niets te verzwijgen. Ik ben hier van alles op de hoogte. Werkelijk alles. Ook wat de toestand van Elly betreft. William heeft het me er al over verteld. Tragisch ...

Edith: Werkelijk? Dat is een pak van mijn hart.

Jeff: Oververmoeid, nietwaar? Elly is altijd een beetje zwakjes geweest. En nu die slechte nachtrust ... Tragisch dat een vrouw van haar leeftijd al zo kan opgebrand zijn.

Edith: Erg spijtig, ja. Ze komt er wel doorheen.

Jeff: Zeg eens, ik ben zonet eens door de tuin gewandeld, maar die rozen staan er maar flauwtjes bij. Er is werk aan de winkel! Bill zal Abbas moeten terechtwijzen, vrees ik. We zijn veel beter van hem gewoon.

Edith: Oh ... Hebben meneer en mevrouw het nog niet verteld? Abbas werkt hier niet meer ... het fijne weet ik er niet van, maar hij heeft een andere baan gevonden ... ergens ...

Jeff: Zo! Dat verheldert veel. En heeft hij zich dan verbeterd?

Edith: Dat weet ik niet, het moest allemaal zo snel gaan. Ik heb hem dan ook niet meer kunnen spreken, tot mijn spijt. Wellicht zal hij ons nog schrijven. We kijken met grote belangstelling uit naar zijn eerste brief.

Jeff: Dat betekent dat deze fijne meid alles alleen moet doen? Och arm schaap, toch. (Zijn arm alweer om haar heen)

(Bob en William komen binnen, volop in bespreking)

William: Dus wacht met de aanvang van dat project tot je zeker bent dat onze klant wel kredietwaardig is. (Bemerkt het andere duo) Hoho, kijk daar eens! Jeff verleidt hier schaamteloos mijn nanny, in mijn eigenste ontvangkamer.

Edith: Excuses, meneer.

Bob: Die blaam komt u niet toe, Edith. Jeff is voor ons geen vreemde, zijn streken evenmin.

(Achter de deur klinkt geren. Harold roept "Pang – pang")

William: Edith, vang Harold even op, wil je.

(Edith snelt naar buiten. Intussen schudden de heren elkaar de hand. Off scène:)

Harold: Waarom mag ik niet schieten?

Edith: Schieten is niet beschaafd en je maakt teveel lawaai. Je papa is in bespreking.

Harold: Papa is altijd in bespreking. Altijd!

Edith: Kom nu, Harold.

Harold: Waar is mama, dan?

Edith: Mama is bij de dokter.

Harold: Is ze ziek?

Edith: Nee, ze is niet ziek, het is gewoon een onderzoek. Kom, ik heb heerlijke, magere fruityoghurt voor je gemaakt. Wacht. De kraag van je hemd zit niet goed. Zo.

(Stemmen vervagen)

Jeff: (Spottend:) Hoezo, schieten is niet beschaafd? Wat laat je je nanny toch allemaal aan je zoontje vertellen? Wij, militairen, schieten om de beschaving te redden. We springen niet lichtzinnig om met wapens, hoor. De eerste atoombommen maakten een einde aan de oorlog.

Bob: Ho ho! Jullie, strategen, kunnen alles zo mooi verwoorden: als het geen “succesoperatie” kan genoemd worden, spreken ze van een “uitgestelde missie” of “randschade” of komt het resultaat in de statistieken terecht.

Jeff: Public relations zijn overal noodzakelijk, Bob. Niet alleen in de bouwsector. Je weet hoe het gaat: één dode is een drama, hé Bill.

William: Wat? (Vertwijfeld:) Ja .. ja.

Jeff: Een ware tragedie, niet? Bill?

William: Toch. Toch. Een tragedie.

Jeff: ... Maar miljoenen doden zijn slechts een statistisch gegeven. De identiteit vervaagt. De persoonlijkheid gaat op in de massa. Cijfers doen geen pijn.

William: Daar ben ik niet mee akkoord: de cijfers in mijn boekhouding kunnen wel degelijk pijn doen.

Bob: Wel, ik heb er spijt van dat Julia en ik nooit aan kinderen begonnen zijn. Die Harold van je is eigenlijk wel een tof kereltje.

William: Acht is ie al. Het gaat snel, jongens.

Jeff: De toekomstige opvolger?

Bob: Wie weet?

William: Alles op zijn tijd. Hij moet zich eerst nog wat omgangsvormen eigen maken. De laatste maal op dat galagebeuren heb ik hem tot tweemaal toe op de vingers moeten tikken. En kreeft eten doet hij ook nog steeds niet zoals het hoort.

Jeff: Die discipline komt er wel, daar twijfel ik niet aan.

William: Volgende week ga ik met hem op uitstap, naar de beurs. Ik hoop dat er wat te beleven valt. De financiële wereld kan soms zo boeiend zijn. Bob, nog eens wat die transacties naar ... je-weet-wel betreft ...

Jeff: Die zwarte kous die je op de Kaaimaneilanden vergeten bent?

William: (Jeff negerend) Ik had u daarnaar gevraagd – gisteren – die schijnen nog steeds door te gaan, heb ik vanmorgen gemerkt. Weet je d'er iets van? Het is een beetje een bijzondere constructie die we hebben opgezet ...

Jeff: De melk een beetje afromen ...

William: Een constructie die werkt, op voorwaarde dat we die route niet te frequent gebruiken ... laat ons de mensen van de belastingscontrole niet teveel onderschatten.

Bob: Ik heb er niet meer aan gedacht. Trek u er niks van aan, broer, ik regel het wel.

William: Toch ...

Elly: (Op:) Heren ...

Jeff: We waren zonet het zwarte geld aan het bespreken.

Elly: Ik betwijfel of mijn man daar met u openlijk zou over praten.

Jeff: Twijfel je aan mijn discretie? Dat zou ik niet doen, Elly. Weet je, ik kan zwijgen, ook al is het soms erg moeilijk. Die buitenlandse missies die wij ondergaan – ondergaan, ja, ja! – zijn geen plezierreisjes. (Emotioneel:) Je ziet er vaak dingen die niet zouden mogen plaatsvinden, gekwetste vrouwen en kinderen ... maar oorlog is oorlog en in een oorlog zijn er geen reglementen, ondanks wat sommigen beweren. Die gruwelijke dingen neem je mee naar huis, je went er een beetje aan, maar het laat je niet los. Soms zou ik er over willen praten, met u, met u of met u (het drietal een voor een aanwijzend), maar ik mag niet. Hoe groot de drang ook is om mijn tere hart te storten. Ik ben gedoemd al dat leed zelf te verteren. Bevel is bevel.

(Stilte)

Elly: Zo bedoelde ik het niet, Jeff.

Jeff: Weet ik, maar ik heb intussen weer een bijzondere indruk gemaakt (lacht).

Bill: Komediant.

Bob: In het leger leggen ze echt wel de nadruk op *fysieke* ontwikkeling, hé?

Jeff: Je moest eens weten hoeveel denkwerk er in het leger gebeurt.

Bob: Ja, maar alleen in het hoogste kader dan, tijdens het kaarten.

William: Schat, heb jij nog overboekingen laten gebeuren?

Elly: Overboekingen? Ik? Ben je gek! Hoe kom je d'erbij?!

William: (Begint zich druk te maken) Ik heb de boekhouder nog niet kunnen spreken, maar blijkbaar verhuist er nog steeds geld van de ene plaats naar de andere, zonder dat ik er de opdracht toe gegeven heb.

Bob: Ik ook niet. Laat het toch Bill, het is misschien een vergissing, een communicatiestoornis.

William: Dergelijke communicatiestoornissen kunnen duur uitvallen. Ik heb geen zin om bij een belastingscontrole door de mand te vallen. Je bent zeker, Elly?

Elly: Maar! Tuurlijk! Ik zeg het je toch.

Jeff: Waarom vraag je mij niets. Misschien ben ik wel de opdrachtgever. Ik kan ook wel extra zakgeld gebruiken.

William: (Negeert Jeffs opmerking) Verdomme, toch! Ik wil klaarheid ...

Bob: Die zal er wel komen.

William: (Beent de kamer rond) Waarom gebeurt het dan nog? Wie is de opdrachtgever? Trouwens, hier gebeuren de laatste tijd nog eigenaardige dingen.

Bob: Zoals?

William: Telefoontjes ... gefluister ... alsof hier verstoppertje wordt gespeeld ... dingen die ik niet mag weten, of zien ... trouwens, ik vind in het systeem betalingen terug aan firma's die ik niet ken ... Ik pluis het wel uit.

Elly: Je wordt paranoia, lieverd. Je bent net zo overwerkt als ik.

William: (Hakt de knoop door:) Ik bel de hoofdboekhouder, nu. (Neemt de telefoon:) Heu ... zijn nummer ... -4584? Bob?

Bob: (Wil hem kalmeren:) William ...

William: (Nadrukkelijk:) -4584?

Bob: Ja, neen ... -4548? Ik weet het niet; die verhuis ... die nieuwe nummers. Bill, wacht toch ...

Bill: Laat maar. Ik bel wel vanuit mijn bureel, daar heb ik het nummer. (Gaat af)

Bob: (Roept hem na:) Bill! Bill!!! (Tegen de anderen) De hoofdboekhouder is er niet. Hij heeft drie dagen vrijaf.

(Stilte)

Jeff: Volgens mij heeft die Bill een zesde zintuig.

Elly: Hij merkt alles. Alles. Ik heb jullie ervoor gewaarschuwd. Je mag Bill niet onderschatten.

Bob: Hij heeft het bedrijf in een stevige greep. Veel kan er niet gebeuren zonder zijn medeweten.

Elly: We zijn dus vertrokken. Op avontuur, jongens. Er is geen weg terug.

Jeff: Alles komt in orde, gewoon even op de tanden bijten.

Elly: Mijn hart klopt in mijn keel. Stel dat hij ons doorheeft.

Jeff: Jullie zijn duidelijk niet gewoon om met stress om te gaan. Ik ruik hier angstzweet. Bedaar en gedraag je gewoon. Al die onzin ...

Bob: Jij hebt makkelijk praten. Ik moet ermee samenwerken en Elly woont ermee onder één dak. Onzin ..?

Jeff: (Spottend:) Doetje ... Alhoewel ik er zelf geruster in ben nu ik weet dat die boekhouder vrijaf heeft.

Elly: Jij kent hem, hé?

Jeff: Och, kennen ...

Bob: Ken jij onze hoofdboekhouder?

Jeff: We zijn samen in de jeugdbeweging geweest; hij heeft mijn leeftijd. Kennen ... Ik vond hem een doetje. Hij kon niet klimmen, had een hekel aan kamperen, was helemaal niet sportief. Enfin, cijfertjes zullen zijn ding wel zijn. Jaren geleden dat ik hem nog gezien heb.

Bob: Zo, connecties ...

Jeff: Zulke connecties brengen me geen voordeel.

William: (Op) Hij is er niet.

Bob: Dat wou ik je zeggen, Bill: hij heeft enige dagen vrijaf.

William: Dit zint me niet. Ik kan niet tegen die onwetendheid.

Bob: Luister eens, broer, van vandaag op morgen zullen er geen schrikbarende dingen gebeuren. Toch? Morgen praten jij en ik met de boekhouder en je zal zien: er zal een belachelijk eenvoudige verklaring uit de bus komen voor dit schijnbaar geheimzinnige incident. Geloof me.

Jeff: Er zijn toch geen doden gevallen? (Reactie Bill & Elly) Wel? Is er iemand aan dood gegaan? Ligt er ergens een lijk? Waar maken we ons dan druk om?

William: (Zucht:) OK. OK. Morgen lossen we dit op.

Elly: Best, want ik heb nu trek in een kop koffie en een stukje taart. Ter ere van Jeffs verjaardag.

Jeff: Oh, ja. Geef mij maar een stukje borst.

Elly: Gaan jullie mee, heren?

Bob: Ja, tuurlijk. Ik heb er een droge mond van gekregen.

Elly: (Tegen Jeff en Bill die geen aanstalten maken om mee te gaan) Jullie komen?

William: Ik kom. Ik kom. (Elly en Bob af)

Jeff: Zo. Wantrouwig, Bill?

William: Ik word nerveus als ik in de indruk krijg dat ik de greep op de dingen verlies.

Jeff: (Slaat Bill op de schouder) Als je zo'n bedrijf runt kan je onmogelijk alles in de gaten houden. Denk je dat er niet eens materiaal verdwijnt op een werf? Dat een werknemer niet eens een zak cement mee naar huis neemt? Dat er geen voedsel uit de keuken gesmokkeld wordt? Dat er geen gereedschap "geleend" wordt?

William: Tuurlijk. Maar geen financiële verrichtingen achter mijn rug om. Geen vreemde handen in het hart van de firma.

Jeff: Het zal zichzelf wel uitwijzen.

William: (Resoluut:) Géén financiële verrichtingen zonder mijn medeweten.
(De telefoon rinkelt, William neemt op:)

William: Hallo? (Verbaasd:) Abbas? (Verschrikt, kijkt naar Jeff, sluit de deur) Abbas? Godver ... Ik had je gezegd me niet op te bellen ... Ja, ik hoop het maar dat je voorzichtig geweest bent. We hadden een duidelijke afspraak. Ja, dat betaal ik je nog ... Als je het zo wilt: vrijdag ... Ja ... Wanneer vertrek je? ... Goed ... En bel me hier niet meer terug. Dag, Abbas. Het beste. (Legt de telefoon dicht)
Tot nooit meer.

Jeff: Hoe gaat het met hem? Tevreden met zijn nieuwe baan?

William: Jeff, ik vraag je dit als vriend: praat met niemand over dit telefoontje. Met niemand. Elly noch Bob noch Edith weten hiervan. Je weet niets van Abbas, alleen dat hij hier plots vertrokken is. Duidelijk?

Jeff: Prima, prima. Je kent me toch: Jeff, je jeugdvriend van weleer. Waarom zo geheimzinnig?

William: Ik leg het je later uit. Kom, de koffie wacht.

Jeff: Hmm. Mijn lekker vrouwtje om op te eten ... (William en Jeff af)

VIERDE TAFEREEL

(’s Anderendaags. Het is vroege ochtend. Edith zit op met Julia. Deze laatste ziet er erg moe en ziek uit)

Edith: Wil je nog een kop thee, mevrouw Julia?

Julia: Laat die “mevrouw” achterwege ... Neen, dank je, kind. Ik moet weer naar huis. Het is een reis voor niets geweest. (Schichtig rondkijkend:) Ik wil hier niet door Bob betrap worden. Dat zou het laatste zijn ...

Edith: Ze zijn al een hele poos weg en ik heb geen idee wanneer ze terugkeren. Julia, misschien zijn je zorgen onterecht.

Julia: Jij bent een goed kind, Edith, dat zie ik. Die trouwe ogen, die oprechte blik ... Denk aan mijn woorden en hou Bob in de gaten. Je kunt hem niet meer vertrouwen. Vroeger, vroeger toen ik nog gezond was, hield ik hem op het rechte pad. Nu heb ik geen vat meer op hem.

Edith: Ben je soms niet een beetje in de war door je medicijnen?

Julia: Neen, kind. Ik ben alleen gekomen om jullie te waarschuwen. Met mijn laatste krachten ben ik tot hier gereden. Meer kan ik niet doen. De telefoon, de uitgaande post ... Bob controleert alles. De verpleegster denkt dat ik hallucineer en Bob breit overal fantastische verhalen rond.

Edith: Het zal wel allemaal zo’n vaart niet lopen.

Julia: Geloof een zieke vrouw, kind. Bob heeft jullie allemaal bij de keel. Hij wacht alleen even om te knippen.

Edith: Ik kan het bijna niet geloven; Bob, die lieve man.

Julia: Die lieve man ... het is allemaal zo opvallend ... als ik mijn medicijnen krijg van de verpleegster voel ik me d’ er weer even bovenop. Wanneer Bob ze toedient voel ik me even later meteen doodop, val ik als een blok in slaap ... Op een dag zal ik niet meer wakker worden, kind. Dezelfde dag als wanneer Bob zijn greep op jullie verstrekt. (Zet zich moeizaam op) Ik ga naar huis, voor de verpleegster wakker wordt ...

Edith: Ben je zeker? Kan je niet beter hier overnachten?

Julia: Kind toch ...

Edith: Ik ben bezorgd om je. Julia, weet je het zeker? Zal ik een taxi bellen?

Julia: En de wagen hier laten staan? Dan weet hij meteen dat ik hier geweest ben, dan moet ik het morgen ontgelden. Het lukt wel, kind, en als het niet lukt ... het zij zo. Mijn tijd is gekomen.

Edith: (Zet de kopjes op een schotel) Ik zal even met je meegaan. (Edith neemt de schotel mee. Beiden af. Het geluid van een tikkende klok. De klok slaat vijf uur. Edith weer op)

Edith: Harold slaapt nog, de kust is veilig. Ik vraag me toch af wat ze allemaal van zin zijn. Mevrouw Elly is vanavond met meneer William vertrokken, een beetje tegen zijn zin, naar een onbekende bestemming. Ze heeft er sterk moeten op aandringen en er zijn zelfs een paar harde woorden gevallen. Ze zijn iets met hem van plan. Er hangt hier de laatste tijd veel spanning in de lucht. Op de een of andere manier boezemt die Elly me wantrouwen in.

(Ze doet de laden open en kijkt in de papieren)

Edith: Ik ben nieuwsgierig geworden, na het verhaal van Abbas. Een deel van wat er in huis gebeurt ontgaat me. Als mevrouw Elly dit zou zien, vlieg ik onmiddellijk aan de deur ... of gebeurt er nog iets ergers ... zeker nu ik het weet van Abbas' verdwijning. Een dom ongeluk, hé ...

(Er klinkt gestommel in de gang. Edith doet razendsnel de laden dicht, kijkt een paar keer in het rond, op zoek naar een oplossing. Dan gaat de deur open. Elly komt binnen, gevolgd door Jeff en Bob die William ondersteunen. William lijkt verdoofd.)

Elly: Edith? Wat doe jij hier, op dit uur in de nacht?

Edith: Ik heu ... ik hoorde jullie aankomen en zag door het raam dat er problemen waren met meneer William, ik meende dat ik jullie van dienst zou kunnen zijn.

Bob: Zo'n toewijding. Jullie nanny is een echte schat. Als ik de kans krijg ... (krijgt een oprisping) excuseer, als ik de kans krijg, ga ik er met haar vandoor.

Jeff: Waanideeën. Dronkemanspraat. Hoogmoed. *Ik* ga er met haar vandoor.

Elly: Heren ... (Tegen Edith:) We hebben alles onder controle, Edith, je kunt voorlopig gaan. Als ik je nodig heb, maak ik je wel weer wakker. Plof hem maar in de zetel, jongens.

Edith: Wat hebben jullie met hem gedaan? Is hij verdoofd? Meneer William?

(Bill kreunt)

Elly: Ga, Edith. Wij handelen dit wel af. En ja, hij is inderdaad sterk verdoofd.

Edith: Zal ik een kommetje koel water brengen?

Elly: Edith ... (Maakt haar duidelijk zich verder niet te bemoeien)

(Bob en Jeff dumpen William in de zetel. Bob laat zich naast hem zakken, Jeff steunt over de rugleuning heen, achter William aan. Edith blijft in de halfgeopende deuropening staan)

Bob: Blij dat we er zijn. Ik hoop maar dat we niet teveel in de kijker gelopen hebben.

Jeff: Pottenkijkers kunnen we missen als kiespijn. Zo'n geruchten verspreiden zich als de builenpest.

Elly: Zou iemand ons opgemerkt hebben?

Jeff: Tuurlijk niet. Op dit uur? In dit verlaten gat? De kans is klein. Geen enkele getuige. Ik heb daar een zesde zintuig voor.

Bob: Ons plan is prachtig verlopen. Geweldig.

Jeff: Had je niet verwacht, hé Bill?

William: (Onder invloed:) Jullie zijn ... vvossen, zeg dat William het gezegd heeft. Jullie hebben me d'er goed ingeluisd.

Elly: (Tegen Edith die nog steeds het schouwspel volgt) Ga, Edith. Dit hoef je niet te zien noch te horen. Ga naar je kamer.

William: Ah ... ik heb dorst, geef me te drinken. (Edith aarzelend af)

Elly: Vergeet het. Geen haar op mijn hoofd dat daar aan denkt.

William: Barbaren ... barbaren, dat zijn jullie ook.

Bob: Ik ben d'er kapot van. Ik voel mijn benen niet meer.

Jeff: Gebrek aan conditie, man. Die zwarte gordel van je dient ook alleen maar om je bouwvallige lijf bij elkaar te houden, hé?!

Elly: (Knielt voor William, steunt op zijn knieën) Dit had je niet verwacht, hé. Het was een complete verrassing, geef toe, schat van me.

William: Ik was als door de bliksem getroffen. Je hebt me bij de lurven. Ik beken: je hebt al mijn verwachtingen overtroffen.

Jeff: Een verrassingsaanval, noemen wij zoiets in 't leger.

William: Het kwam als een voorhamer op mijn hoofd terecht.

Bob: Ach. Hij wordt maar één keer vijftig jaar.

Elly: Maar goed ook, al die voorbereidingen die aan dit spektakel vooraf gegaan zijn ... Op een zeker ogenblik was ik alles kwijt: de leveringslijst van de dranken, de coördinaten van de jazzgroep, de gastenlijst ... Alles zat in dat mapje en gelukkig is het weer opgedoken voor Bill het vond.

Bob: Dan heb je geluk gehad.

Elly: (Tegen Jeff en Bob:) We hebben vanmiddag nog een discussie gehad, ik kreeg meneer niet mee. Hij moest en zou nog de boekhouding uitpluizen. Koppig,

koppig ... Stel je voor: al die mensen die geduldig wachten op een feestvarken dat niet komt opdagen.

Jeff: Wou je niet feesten, Bill?

William: Ik wist niets, niets ... pffrrrt, nul, zero, niemendal ... maar het was reuze. Een pracht van een decor. Die zaal, dat tuinfeest ... Vijftig tafels met tien gasten. Een buffet met vijftig verschillende gerechten. Drie keer vijftig minuten topacts door topvedetten. Veertig soorten drank ...

Elly: Vijftig, schat.

William: Vvijftig? Dan heb ik er nog tien te weinig geproefd! Elly is een fantastische vrouw, maar ze had mij van de drank moeten houden. Het is lang geleden dat ik nog zo dronken geweest ben. Best dat ik morgen geen contracten onderteken. Bob, hou me in de gaten, man. Behoed me voor stommiteiten. Jou alleen kan ik vertrouwen in de firma. (Zucht) Ben ik echt wel vijftig geworden?

Bob: Het waren de beste chateau's, de duurste cru's, de fijnste champagnes, speciaal voor jou vanuit Frankrijk naar hier overgevlogen. Het zou toch zonde zijn om je daar niet van te laten genieten?

William: Na die affaire met Abbas is dit een hele verontrusting ... neen, verpozing. Dat met Abbas had nooit mogen gebeuren, Elly. Het was dom.

Jeff: Je hebt een groot tuinman verloren, Bill, neem het van me aan. Betaal die lui in de toekomst wat meer.

William: (Melancholisch:) Abbas, verdomme toch ... jongen ...

Elly: Toe, schat ...

Bob: Hij is zwaar getroffen door het vertrek van Abbas, me dunkt.

Elly: (Tracht de situatie in de hand te houden) Zo lopen die dingen toch, schat? Zo gebeurt het op je zaak toch ook?

William: (Gaapt haar niet begrijpend aan) Hoe? Daar worden toch geen mensen doo ...

Elly: (Snijdt hem de pas af:) Daar gaan toch ook goeie mensen weg om elders een andere baan te beginnen. Hé? Ja, toch.

Bob: Hij is op, helemaal opgebrand. Uitgefeest.

Jeff: In wijn gemarineerd, bedoel je. Ik word al dronken van zijn adem. Als je hem nu een sigaret geeft, is hij meteen geflambeerd.

Elly: Hij heeft zich geamuseerd, dat is het bijzonderste, hé, ventje van me. Ik hoop dat je deze vijftigste verjaardag nooit vergeet.

Bill: Vergeten? Nooit! Kan niet.

Jeff: Neen? Na al die alcohol weet hij d'er morgen niets meer van.

Bob: Zou het passen, Elly, als ik vannacht hier blijf slapen? Ik heb geen zin om dat hele eind naar huis te rijden en Julia zal me ook niet echt missen ...

Elly: De logeerkamers zijn helemaal op punt.

Jeff: Ik zie mezelf in deze toestand ook niet meer naar huis rijden. Dat zou onverstandig zijn. Als het niet stoort ...

Elly: Natuurlijk niet, Jeff.

Jeff: ... dan slaap ik vannacht bij de nanny.

Elly: Dat had je gewild, hé?! De logeerkamer naast die van Bob is de jouwe, je kent de weg. En nogmaals: laat mijn personeel met rust.

Jeff: Och, het proberen waard. In dat geval rijd ik toch maar liever naar huis, als je het niet erg vindt?

Elly: Natuurlijk niet.

Jeff: Laten we hem hier?

Elly: Neen, mijn man hoort in bed te slapen. Stel je voor dat Harold hem hier morgenochtend aantreft. Ik mag er niet aan denken.

Bill: Ik had me niet zo mogen laten gaan ... Ga er morgen spijt van hebben ... Ben nu te moe ... zo moe ...

(Jeff steekt een sigaar op)

Elly: Alweer een sigaar? Dat is al je derde vandaag.

Jeff: Zoals ik zei: ik rook alleen wanneer er iets te vieren valt. Bills vijftigste verjaardag is een uitstekende gelegenheid.

Elly: Bah ... Stinkstok ...

Bob: (William ondersteunend:) Kom, broertje, we gaan slaapjes doen.

William: Heb nog dorst.

Elly: Nadorst. Er staat water koel in de slaapkamer. Breng hem maar naar zijn kamer.

Bob: Slaapwel!

Jeff: Slaapwel, Bob.

Elly: Slaapwel. Ik kom zo meteen.

(Bob en William af)

Elly: Broers. Dat doen ze waarschijnlijk niet voor de eerste keer, elkaar ondersteunen na een zuippartij.

Jeff: Wie weet, wie weet. Met die stevige kater zal 't vannacht niet veel meer worden.

Elly: Hoe bedoel je? (Ze begrijpt zijn insinuaties, geeft hem een duw) Jeff!

Jeff: Je bloost. Merkwaardig dat men daar niet openlijk over kan praten. Over vechten en moorden kan dat wel, over frauderen en stelen ook, maar elkaar beminnen blijkt taboe?

Elly: Och, Jeff, maak er niet teveel van: ons seksleven stelt niet veel meer voor. Bill is niet meer zo actief. Grote woorden en Tarzan-kreten, ja, maar verder. Misschien komt het er gewoon niet meer van. Tijdsgebrek? Oververmoeid? Of mogelijk niet meer geïnteresseerd? Ik word ook een jaartje ouder, verlies mijn schoonheid. Ik vraag me af; zou hij het je vertellen indien hij er een minnares zou op nahouden?

Jeff: Een minnares? Ik weet het niet. Hij zou me wel kunnen vertrouwen.

Elly: Vertrouwen?

Jeff: Ik bedoel dat ik me aan mijn zwijgplicht zou houden. Spijtig voor jou, maar een woord is een woord en mijn erecode gaat voor. Enfin, toch tot op een zekere hoogte. Op dit ogenblik weet ik echter niets af van een minnares, dus maak je geen zorgen. Hij zou er niet eens tijd voor kunnen vrijmaken. Waar en wanneer zou hij haar moeten ontmoeten?

Elly: Dat is waar.

Jeff: Stel dat het wel zo is ...

Elly: Ja?

Jeff: We moeten redelijk zijn: er is altijd zo'n heel kleine minieme kans. De wil is goed, maar het vlees is zwak. Je kunt het nooit absoluut uitsluiten. Never say never. Toch?

Elly: Ja?

Jeff: Wel, ik heb daar een uitstekende oplossing voor uitgedacht.

Elly: Oh?

Jeff: Zeker. Een uitstekend compromis. Stel dat Bill toch ...

Elly: Hmm?

Jeff: *Stel*, zei ik, zuiver hypothetisch. In dat geval ... kan jij nog altijd bij mij terecht. We kennen elkaar al zoveel jaren ... geheimen voor elkaar hebben we niet ... een mooie romance is toch niet uitgesloten?

Elly: Eens je Edith ziet voorbij stappen ben je me alweer vergeten.

Jeff: (Benadert haar:) Mijn beste Elly, je kunt een jonge wijn toch niet met een oude vergelijken?

Elly: (Duwt hem speels weg:) Oude wijn durft al eens naar kurk te smaken, kolonel.

Jeff: (Lacht) Kan ik nog een slaapmutsje krijgen?

Elly: Uiteraard. Je weet het staan. Ik hoef niets meer. Kom je morgenmiddag mee brunchen?

Jeff: Ik zie nog wel; het hangt ervan af hoe ik me morgenochtend zal voelen. Zeg ... nu ernstig. (Terwijl hij zich een borrel ingiet) Die Bob – hij is wel familie, hoor – maar is die wel te vertrouwen?

Elly: Hoe bedoel je?

Jeff: Dit klinkt hard, ik weet het, maar ik heb het gevoel ... hoe zal ik het zeggen. Hij vertelde bizarre dingen aan tafel; de drank had zijn tong wat losgemaakt, denk ik. Ik weet niet hoe ik het moet zeggen, Elly. En als ik dan toevallig die gesprekken hoorde tussen Bill en Bob aangaande dat zwarte geld, die transacties ... ik heb er een vreemd gevoel bij. Bill is een goeie vriend van me, mijn beste vriend, en ik wil niet dat hem ook maar iets overkomt.

Elly: Die facturen waarover onduidelijkheid bestond, betreffen de vergoedingen voor de organisatie van dit reuzefeest.

Jeff: Hmm. (Niet overtuigd:) Zo ...

Elly: Ik kan die sommen geld niet zomaar uit mijn handtas toveren. Trouwens, dit werd geboekt als een bedrijfsfeest. Zo winnen we de kosten deels terug.

Jeff: Wat heeft dit te maken met die transacties naar ... enfin, het overboeken naar zijn buitenlandse rekeningen? Ik vertrouw die Bob niet. De poetsvrouw legt die betalingen toch niet op aan de hoofdboekhouder?

Elly: Ach, het lijkt allemaal erger dan het is. Zo'n bedrijf heeft naast de officiële boekhouding altijd een schaduwboekhouding. Dat scheidt wel eens verwarring.

Jeff: (Argwanend:) He-he.

Elly: Wat haal je toch in je hoofd, Jeff? Het zijn twee broers, ze zullen elkaar geen schade berokkenen.

Jeff: Het spijt me, Elly. Het is alsof ik met een tank over je heen rol, maar ... (Trekt haar naar zich toe, schikt haar kleding) ... ik heb alleen maar het beste voor met jou en Bill. Dat weet je. Ik heb een boon voor jullie allebei.

Elly: Bill heeft nochtans geen borsten, hoor.

Jeff: Maak het niet belachelijk. Mijn militaire intuïtie zegt me dat Bob slechte plannen heeft. Je weet dat ik de dingen noem zoals ze zijn. Of zoals ik denk dat ze zijn. Ik heb nog nooit ergens doekjes om gewonden.

Elly: Neen, je neemt liever doekjes en broekjes weg ...

Jeff: Elly ...

Elly: Maar je hebt je toch ook al vergist?

Jeff: Helaas. Ik wil alleen maar dat je begrijpt dat mijn bedoelingen eerlijk zijn. (Pauze) Mensen zijn niet altijd wat ze lijken. Bob deugt niet, geloof me. Informeer Bill over wat ik je gezegd heb.

Elly: Hoe kan ik dat doen, zonder enig bewijs? Je drijft een wig tussen ons in. Je rijt een familie uit elkaar.

Jeff: Of net niet. Ik wil de dingen bij elkaar houden. Informeer hem. Beloof het me.

Elly: Jeff. Geloof me, ik ben beter op de hoogte van onze familiezaak dan jij. Er is geen enkele reden om Bob te verdenken van een eventueel oneerlijk opzet. Hij heeft geen enkele motivatie om Bill schade te berokkenen – hij zou er zelf alleen maar slechter van worden.

Jeff: Stront aan de knikker ... Ik ruik het. Ik voel het. Ik weet het.

Elly: (Stapt op Jeff toe) Kolonel ... (Hem lieflijk bij de kraag vattend) Kolonel, heb vertrouwen, beste man. Laten we morgen verder praten met een heldere geest.

Jeff: In gevaarlijke situaties is mijn geest altijd helder. Trouwens, als je er nu niet verder over wil praten, zal je ook morgen trachten de discussie te ontlopen. Kom uit je schuilplaats, Elly, laat je niet overrompelen. Wacht niet af wat de vijand onderneemt, maar ga zelf in de aanval.

Elly: Je meent het, hé? Jeff ... brave man. Laat 't toch. (Zucht:) Ik ben moe – ik wil gaan slapen (Kust hem op het voorhoofd) – morgen praten we verder. Goed? Argwanend soldaatje. (Port hem tussen de ribben). Au! Wat draag jij onder je vest?

Jeff: Heb je je bezeerd?

Elly: Ja, aan iets hards. Wat zit er onder je vest? Jeff?

Jeff: Niets belangrijk. Ga maar slapen.

(Ze voelt in zijn zakken. Jeff staat er gelaten bij, nipt intussen van zijn borrel. Ze haalt een vuurwapen tevoorschijn)

Elly: Oooh. Jeff! Waarom?

Jeff: (Neemt het wapen voorzichtig uit haar hand). Omdat ik altijd een wapen bij me draag.

Elly: Man. (Argwanend:) Zo'n kanjer. Voel je je bedreigd?

Jeff: (Koel:) Nooit. Soms. Altijd. (Pauze.) Ik ben tussen wapens opgegroeid, Elly: mijn vader was wapenhandelaar, mijn beroepsleven speelt zich af temidden van wapens, wat wil je dan? Ik heb ze altijd dicht bij me. Ik ga ermee slapen en sta ermee op. Dat zware staal geeft me een gevoel van vertrouwen.

(Stilte)

Elly: Daar heb ik nooit iets van gemerkt.

Jeff: Van mijn gevoelens?

Elly: Van dat wapen. Dat je dat wapen steeds bij je hebt. Doe het weg. Stop het weg.

Jeff: Omdat ik dan iets oplettender was. En minder dronken. Ga slapen, Elly. Ga slapen. Ik ga naar huis. Waarom bekijk je me zo?

Elly: Niets. Niets.

Jeff: Als het nodig is, zal ik het gebruiken.

Elly: Daar twijfel ik niet aan, Jeff. Tegen wie zou je het gebruiken?

Jeff: Tegen iedereen die jou of mijn beste vriend Bill kwaad wil doen.

Elly: Hmm. (Pauze. Plagerig:) En als ik Bill kwaad doe? Een dilemma?

Jeff: Niks dilemma. (Maakt met zijn hand een revolver en houdt die tegen haar slaap) Poeffff!

VIJFDE TAFEREEL

(Middag. Bob zit in de zetel. De telefoon gaat. Bob kijkt even rond, twijfelt, neemt tenslotte op)

Bob: Hallo, met Bob? Wat ... Julia? ... waarom bel je, Julia? ... Jij hoort in bed te liggen. Is de verpleegster er niet? Julia, luister eens ... geef de verpleegster eens aan de lijn ... Vergiftigen? Ik?

(Edith komt op met een schoteltje met een kop koffie)

Bob: Ach, ik heb zo'n medelijden met je... Julia, leg die hoorn neer en ga toch weer naar bed.

(Edith blijft staan en luistert even mee)

Bob: Bill is er nu niet. Hij slaapt nog ... Elly ook, ja ... Je hebt weer last van je medicijnen...

(Edith doet teken de lijn aan haar door te geven)

Bob: Kijk, Julia, ik moet meteen weg. Ik kijk even of ik hier iemand vind die naar jou wil luisteren... Ja ... Neen, ik leg de lijn niet dicht. Ogenblikje...

(Wachten even)

Edith: Geef hier, ik handel het wel af. (Neemt over:) Hallo, met Edith ... oh, mevrouw Julia ... Wat een verrassing ... Wat zeg je ... Ons waarschuwen? Hmm ... ja, zeker ... doe ik ... jaja, absoluut ... dat zullen we zeker voorkomen ... ja ... ja ... dag mevrouw Julia en bedankt voor mededeling. (Haakt in) Zo.

Bob: Ik denk dat ze me gisteren met die medicijnen heeft zien knoeien, terwijl ze zogenaamd sliep.

Edith: En nu?

Bob: Ik ben er van overtuigd dat ik meer dan voldoende van dat produkt heb opgelost in haar medicijnen. Het is gewoon uitstel van executie. Ze neemt die medicijnen vandaag wel. Geen punt.

Edith: Bob, je bent toch zeker?

Bob: Absoluut; het is de laatste keer dat je haar stem gehoord hebt.

Edith: Bon. Wil je koffie?

Bob: Graag. Graag.

Edith: (Giet de koffie uit:) Julia... We moeten toch voorzichtig zijn met haar. Ze zou ons hele plannetje wel eens in de war kunnen sturen.

Bob: Hmmm. Ruikt heerlijk. Kijk, Edith, vanmiddag ga ik naar haar toe en sluiten we dat hoofdstuk definitief af. Als het nog niet afgesloten zou zijn. Eén klont je. Die koffie zal me goed doen.

Edith: Op en top vers. (Ze overhandigt hem de kop) Zo, pak vast.

Bob: Dank je, Edith. Weet je, ik bel nu meteen de verpleegster. (Neemt de telefoon, vormt een nummer, wacht even en haakt plots weer in). Het was Julia weer. Waar hangt die verpleegster toch uit?

Edith: Misschien is ze even naar het toilet? Probeer het straks nog eens opnieuw.

Bob: Je hebt gelijk. Hmm. Van zo'n kop heerlijke, verse koffie word je meteen wakker. Na die uitspattingen van vannacht ...

Edith: Het lijkt erop dat iedereen zich goed geamuseerd heeft.

Bob: Een onvoorstelbaar gebeuren. Een massa volk. Echt een tof feest: ambiance, gezelligheid, borrel-babbels ... Je had er moeten bij zijn.

Edith: Helaas, ik had andere verplichtingen.

Bob: Ja, Edith. Eens zal alles anders zijn, heb nog een klein beetje geduld. (Zet zijn kopje opzij, staat op en benadert Edith) Ik heb je toch een beetje gemist, mijn liefste.

Edith: (Speels:) Ja?

Bob: (Legt zijn hand om haar middel) We hadden eens samen kunnen dansen ... een swing (laat haar tolleren) of een pensenplakker (danst dicht tegen haar aan).

Edith: (Ontwijkt, speels:) Hé. Je lijkt Jeff wel.

Bob: Ho! (Sluit haar in langs de muur tussen zijn twee armen) Ga je me met Jeff vergelijken? Met die ouwe snoeper? Die militaire Don Juan met zijn verroeste kanonsloop?

Edith: Zou ik durven? (Probeert te ontkomen, Bob blokkeert de doorgang)

Bob: Jij durft zoveel. Zoveel lef en toch altijd op de achtergrond. Al dat raffinement van je blijft altijd netjes achter de schermen. Een sluipschutter ben je.

Edith: Jij moet praten; je laat Elly het vuile werk doen en blijft zelf in de schaduw staan.

Bob: (Lachend:) Ik weet de zaken aan te pakken, meid. Ik ben een manager: ik organiseer en orchestreer. Je zult tevreden zijn met het resultaat. We zullen plots heel veel tijd hebben voor elkaar. En heel veel middelen. (Legt zijn hand op haar bil)

Edith: Zo meteen is je broer hier. (Ontvlucht hem, schikt haar kledij) Hij zou dit niet waarderen, Bob.

Bob: (Nestelt zich weer in de zetel) Jij blijft altijd in je rolletje, hé?! De brave nanny. De harde werkster. Het naïeve meisje.

Edith: Zo is dat. Ik ga naar de keuken; ik moet de schotels nog een beetje schikken.

Bob: (Staat op:) Ik ga met je mee.

Edith: Bob! Laat 't. (Gaat af)

Bob: Ik ga met je mee. Ik wil zien wat er te eten valt. Ik wil het buffet bekijken. (Edith duwt hem weg, gaat af, Bob blijft) Pittige poes. (Zoekt zijn koffie weer op) Daar ga ik nog leuke tijden mee beleven.

Elly: (Plots op:) Waarmee? Praat je tegen jezelf, Bob?

Bob: Ah, Elly. Met deze heerlijke koffie bedoel ik, en (fluisterend:) met jou natuurlijk. Na de dag des oordeels.

Elly: Praat niet zo luid. Ik ben op van de zenuwen.

Bob: Het komt wel allemaal goed. Slaapt hij nog?

Elly: Hij staat onder de douche, spoelt zijn kater weg. (Zucht:) Ik ben d'er niet gerust in, Bob. Waar zijn we mee begonnen? Zouden we het toch niet ...

Bob: Er is niks aan: je doet wat tabletjes in zijn koffie, roert eens om en hop, hij slaapt als een roos. Ze zijn geurloos en reukloos en ze werken kort en krachtig. De rest regelen we naderhand. Regel *ik* naderhand.

Elly: Stt! Niet zo luid. En als die kop plots valt?

Bob: Ja? Dat kan toch altijd gebeuren? Dan bedienen we hem van een andere kop, met nieuwe tabletten. Je hebt genoeg van die dingen om een dozijn stieren uit te schakelen.

Elly: Ik weet het niet, hoor.

Bob: Misschien heb je gelijk ... OK, toch wel tien stieren.

Elly: Jij kunt er nog om grappen. Komt dit wel goed?

Bob: Natuurlijk komt dit goed! Daarna leiden we de zaak enige jaren zelf, verkopen de boel en trekken met de opbrengst naar warme, luxueuze oorden. En daar zal het allemaal beginnen ...

Elly: (Zenuwachtig:) Eerst dit. Beginnen bij het begin. Dit is al moeilijk genoeg. (Pauze) Plannen, ja, maar uitvoeren ... da's heel wat anders. (Zucht) Als het fout gaat, laat je me toch niet in de steek, hé?

Bob: Elly, toe schat. Waarom zou ik? Deze risico's neem ik voor jou. Punt. Jij doet deze eerste stap, de rest neem ik op mij. Hé?! Je kent me toch?! Als ik mijn woord geef ...

Elly: Brrr. Ik krijg er koude rillingen van.

Bob: Trouwens, het was jou keuze toch ook? Jij wou hem toch ook uit de weg?

Elly: (Geïrriteerd:) Ja. Ja.

Bob: Een noodzakelijk kwaad, noemde je het. Even op je tanden bijten en we zijn er zo doorheen.

Elly: Bon. We doen het gewoon. Ik wil er niet meer over praten. Gewoon handelen. Verstand op oneindig, gevoelens op nul.

Bob: Zo mag ik het horen, meid. Kijk eens wat een mooie dag: de zon breekt door, de vogeltjes fluiten ... Hier kan niets meer fout gaan ...

Bill: (Op:) Zo, is iedereen al uit de veren? Goeiemorgen, allemaal. Héhé, wat een nacht. Hebben jullie ook zo'n zwaar hoofd? Het lijkt wel of het feest vannacht in mijn hoofd is doorgegaan.

Bob: Laat het drinken over aan degenen die het kunnen, broer.

Bill: Ik heb het goed gekund. Maar nu ... Dorst. Dorst.

Elly: Zal ik Edith roepen?

Bill: Ik heb haar gesproken. Ze komt eraan met de koffie. Daarna kunnen we brunchen. Hoewel ... ik heb momenteel nog niet veel trek in eten. Nogmaals bedankt allemaal: het was een pracht van een feest. Ik heb er geen woorden voor. Onvergetelijk. Mijn oprechte dank aan jullie allemaal, en mijn lieve vrouwtje in het bijzonder (kust haar). En wat een organisatie. Wel, Elly en Bob, jullie hebben me verbaasd.

Bob: Ho ho! Wil je insinueren dat ik een slechte organisator ben?

Bill: Neen. Het verbaast me dat je dit alles in stilte kon doen. Dat je zo kon meegaan in dat hele complot zonder één woord te laten uitlekken. Werkelijk, dat had ik nooit van jou verwacht. Zo ken ik je niet, broer.

Bob: Tja ... wat moet ik nu antwoorden?

Bill: Altijd eerlijk-rechtdoor en nu plots ... gluisperig en verrassend. Onvoorspelbaar. Dat roofdierachtige. Wat gaan we nog beleven, hé Elly?

Elly: (Vertwijfeld:) Ja ... zo zie je maar; je kent zelfs je broer niet door en door.

(Stilte)

Bill: Spijtig dat Julia er niet kon bij zijn.

Bob: Julia! Je doet me aan iets denken. Ze heeft vanmorgen gebeld en was weer behoorlijk in de war. Ik moet dringend de verpleegster bellen.

Bill: Ga je gang.

Bob: (Aan de telefoon:) Hallo? Mevr. Woods? Bob hier. Ik heb vanmorgen weer een verwarrende oproep gehad van mijn lieve echtgenote... Ja ... Zou het kunnen dat ze haar medicijnen nog niet heeft gehad? ... Hmmmm. Oké, doe dat dan maar eerst... Oh ... Op haar nachttafeltje staat nog een potje en in de badkamer staat een vol potje... Ja. Oké. ... Bedankt, hoor ... Verzorg haar goed. Vertel haar dat ik ze liefheb ... Tot straks.

Edith: (Op met koffieschotel) Goedemiddag, allemaal.

Elly: Dag, Edith. Een verse kop koffie, daar hebben we allemaal zin in. Kom, ik zal even helpen.

(Edith zet de schotel neer. Ze giet koffie in, schikt potjes suiker en melk. Elly helpt bij de verdeling ervan en lost in één van de kopjes de tabletten op. Deze kop koffie komt bij Bill terecht.)

Bill: Ik heb de indruk dat het vooruit moet gaan ...

Bob: Ja, zeg dat wel. Een kop koffie, daar hebben we allemaal nood aan.

Elly: (Een beetje zenuwachtig:) Even helpen, zoals in die goeie oude tijd, hé.

Edith: Kom, mevrouw Elly, geef de koffiekannetjes maar aan mij; ze druppelt een beetje.

Elly: Bob, een stukje cake?

(Gaat met het schoteltje cake tot bij Bob, intussen wisselt Edith de kopjes van Elly en Bill).

Bill: Zo, heeft iedereen koffie? Zet u d'er even bij, Edith. Het is tenslotte ook een beetje voor mijn vijftigste verjaardag. (Drinkt van zijn koffie)

Bob: Dat is ook voor mij niet zo veraf meer.

Elly: Ja. De tijd tikt genadeloos verder. Tot op een dag het klokje stilvalt. (Onder de indruk van haar spontane uitspraak:) Ik bedoel ...

Bill: Ja, ja, je hebt gelijk. Als je wat wil bereiken in je leven, moet je 't snel doen. Voor je het goed en wel beseft is je kans verkeken. Ik voel me nog steeds zo moe. (Wrijft zich over het voorhoofd). Mijn hoofd lijkt zo zwaar. Ik heb mezelf vannacht overtroffen.

Edith: Zal ik iets uit de apotheekkast brengen, meneer William?

Elly: Laar maar, Edith. Meneer zal wel even rusten. Leg je gerust even achterover, lieverd. Vandaag kunnen we een hele dag luieren.

Bob: Zal jij dat kunnen, Bill, een hele dag niksken?

Bill: Ik zal proberen. Ik zal me moeten inspannen om te ontspannen. Me ontspannen doe ik gewoonlijk op mijn yacht. Jeff zou de motor nakijken, dus één dezer dagen ... varen we weer uit ...

(Bill installeert zich ontspannen in de zetel. Dut langzaam in slaap tijdens de volgende gesprekken).

Bob: Ach, het zijn de naweën van dat feestje. De jeugd is eraf. Vijftig jaar: de kaarsen kosten intussen meer dan de taart. Een halve eeuw Bill. Helaas is het allemaal reeds achter de rug.

Elly: Daar zeg je wat. Enfin, morgen de laatste facturen van dit feestje betalen en we zijn er doorheen. De organisatie was in handen van een top-organisator. Een echte professional, en zijn geld meer dan waard. Hij heeft zich er van in het begin volledig voor ingezet.

Bill: Hmm. Was prima...

Bob: Geen slecht woord over het feestje. Alles was top. Ik heb niet één bemerking, niet één.

Elly: Het hongergevoel steekt de kop op. Staat alles klaar, Edith?

Edith: Ja, mevrouw.

Elly: Ik kan erop rekenen?

Edith: Absoluut, mevrouw.

Bob: Laat haar toch even een beetje rust, Elly.

Elly: Misschien is er nog werk in de keuken?

Bob: Laat haar erbij, zeg ik je toch. Alles is in orde. Geloof me.

Edith: De tafel staat gedekt, mevrouw Elly. De schotels zijn geschikt, fruitsap staat koel ... alles is klaar. De tafel staat er prachtig bij, overigens, met vers gesneden rozen.

Elly: (Samenzweerderig:) Ik ... heu ... ik wou dit wat ... privé houden ... niet, Bob?

Bob: Elly, luister eens ... Bill? Bill? William! Dat is snel. Die slaapt als een roos. Nooit gedacht dat het zo snel zou werken.

Elly: (Zenuwachtig lachend:) Ik snap er niets meer van (Staat op, beent zenuwachtig rond). Edith?

Edith: Ja, mevrouw?

Elly: Laat maar. Bill? (Geen antwoord. Schraapt de keel. Lastig om de aanwezigheid van Edith:) En nu? Bob?

Bob: Ja?

Elly: Wij hebben toch nog een ... een bespreking? Niet? Of zijn de plannen gewijzigd? Bob? Antwoord dan. Wat nu?

Bob: Nu? (Lacht) Alles volgens plan. Nu, mijn beste Elly, nu valt het doek.

Elly: Ah. Toch. Euh ... Edith, ga naar de keuken. Dit is een privé-aangelegenheid. Ga, nu.

Bob: Laat haar erbij, zei ik toch. Ze is deel van de ontknoping. Kan ik nog koffie krijgen? (Edith giet bij) Jij, Elly?

Elly: Neen, dank je, mijn zenuwen ...

Bob: Je zenuwen gieren, hé?! Ha ha. Ik ben misschien nooit de aardigste van de familie geweest, maar wel altijd de sluwste. (pauze)

Elly: Hoe bedoel je?

Bob: Zekerheid. Alles draait om zekerheid in ons bestaan. Aandelen op de beurs zetten, OK, maar nooit mijn laatste cent verwedden. Afwegingen maken, maar geen risico's nemen. Hmm, lekkere cake, Edith. Ik bedoel maar ... ik zou nooit mijn handen vuilmaken aan een moord. Ik zou nooit gif in iemands koffie mengen.

Elly: Wat? (Kijkt verward van Bob naar Edith) Waar wil je naartoe, Bob? Robert?

Edith: Als ik het goed begrijp, zegt hij geen moordenaar te zijn, mevrouw Elly.

Elly: (Theatraal:) Bob een moordenaar?! Edith, toe kind, let toch op je woorden.

Bob: Geen moordenaar, dat klopt. Dank je, Elly. Ik ben voorzichtig, Edith, ik brand mijn vingers niet. Elly wel, zij speelt met vuur en wie met vuur speelt ...

Elly: Bob ... ik begrijp het niet. Jij zou het van hier ... regelen. Wat betekent dit?

Bob: Doe ik toch. Mijn beste Elly, het spijt me dat ik je goedgelovigheid misbruikt heb. Jij hebt mijn probleem opgelost: Bill uit de weg ruimen.

Elly: Ja. En nu? Waar wil je naartoe? Ga je de politie bellen? Edith ... ga ... verlaat even de kamer, wil je. Of neen, blijf. Ach ... ik ...

Edith: Ze begrijpt het niet meer, Bob. Ze is helemaal het noorden kwijt. Ze begrijpt niet dat jij een oogje op mij hebt. Ze heeft nog steeds niet door dat je mij verkiest boven haar. Dat je mij lief hebt ...

Elly: Bob? Is dat zo? Antwoord. Antwoord!

Bob: Zo'n jonge hinde kan ik toch niet negeren, Elly. Ze is zo lief. We hebben elkaar nog niet veel in 't geheim kunnen ontmoeten; je hield ze altijd aan het werk en mijn beperkte vrije tijd moest ik dan nog opofferen aan stiekeme afspraakjes met jou.

Elly: Je houdt niet van me? Al die ontmoetingen ... al die complimentjes, die presentjes ... die bloemen ... die ... die gelogen woorden.

Bob: Ja, ik beken. Elly: ik heb je voor de aap gehouden. Botweg bedrogen. Schaamteloos verworpen. Nu ook nog gekleineerd. Het spijt me. Oprecht, Elly. Het spijt me. Het was een noodzakelijk kwaad.

Elly: Bob, jij hebt mij schaamteloos voor je kar gespannen ... Je zou me niet in de steek laten, rotzak ... (naar Edith:) En jij ... dan ... dan bel ik de politie. Ik sleur jullie mee in mijn val. (Ze gaat naar de telefoon, maar Bob is sneller en rukt de kabel uit de muur)

Elly: Jij, smeerlap! Denk je echt ...?

Bob: Kalmeer, Elly.

(Elly duikt naar de lade om het de revolver Bob te lijf te gaan, maar Bob ontwapent haar met enige karateslagen en breekt haar nek. Elly zakt levenloos neer).

Bob: Dit was snel. Ik wou nog een paar woorden wisselen met haar.

Edith: Kranige vrouw. Dat had ik er nooit in gezien.

Bob: (Zucht:) Ik heb een borrel nodig. Jij?

Edith: Neen, ik wil het hoofd helder houden. Wat een dag.

Bob: We lopen op de plannen vooruit.

Edith: Rest ons nog de laatste stap.

Bob: Op ons. (Aanschouwt het overzicht:) Ziet er prachtig uit: “Zakenman vermoordt echtgenote en neemt overdosis medicijnen”. Ik kan me de krantenkoppen al voorstellen. Er staat ons slecht nieuws te wachten, lieverd. Twee overlijdens in de familie. En weldra Julia nog. Begrafenissen. Droefenis. Eindelijk zullen we tijd hebben voor elkaar. Geen verstoppertje meer.

Edith: Geen toneeltjes meer.

Bob: Je hebt toch de videobanden uit de beveiliging gehaald?

Edith: De camera's zien alles, maar ... het moet wel ergens op vastgelegd worden. Zonder videobanden, geen bewijzen. (Wijst op Bill:) Het medicijn werkte snel. Een paardenmiddel.

Bob: Verbazend snel. Ik heb het uitgetest, in kleine doses, op Julia. Zij is toch een verloren zaak; als ze plots zou sterven, zou niemand enig argwaan koesteren. Ze doet het laatste traject van haar lijdensweg.

Edith: Ik ben toch blij dat dit alles bijna achter de rug is.

Bob: Veel langer had het niet moeten duren, of Bill was op het verdoken kapitaal uitgekomen. Hij ziet alles vanuit vogelperspectief, niets ontgaat hem. En neem het van me aan: we zouden tegen de lamp gelopen zijn.

Edith: Wees daar maar zeker van.

Bill: Dat doe je nu ook, broer. (Zet zich recht)

Bob: Godver ... (Laat van verbazing zijn glas vallen) Bill?!

Bill: Bill. Inderdaad, Bill. Heb ik je daarvoor al die tijd in vertrouwen genomen?

Bob: Hoe heb jij ...? Hoe?

Bill: Dat slaapmiddel?

Edith: (Wijst naar Elly) Zij heeft het gedronken. Ik heb de kopjes gewisseld.

Bob: Heb jij ...? Wat is dit voor een vuil complot?

Bill: Een complot dat je zelf gesmeed hebt, broer.

Edith: Ik ben helemaal niet geïnteresseerd in een man die zijn eigen vrouw als proefkonijn gebruikt. Een man die voor wat geld zijn familie uitroeit als onkruid.

Bill: Je bent geen goede partij, Bob.

Edith: Bill daarentegen is de ideale hardwerkende en beminnde echtgenoot. We kennen elkaar al langer, maar hebben altijd alleen maar amoureuze bedoelingen gehad. Geen vulgair geldgewin, zoals jij.

Bob: Jij hebt je vrouw bedrogen?

Bill: Hoor hem. Ja, dat is een misstap, een fout, maar slechts een kleine overtreding als je vergelijkt met jou daden.

Edith: We hadden geen plannen: alleen een stille, geheime liefde. Toen je me vertelde van je plan om Elly uit de weg te ruimen, ben ik even een eindje met je meegelopen. Zo kon ik Bill vertellen van je plannen. En geloof me, ik heb hem moeten overtuigen. Hij kon niet geloven dat je zo'n slechte bedoelingen had.

Bill: Overigens, het kapitaal staat niet waar jij denkt dat het staat. Je zult het ook niet meer nodig hebben: je zult je eten van de staat krijgen. Trouwens, lach eens naar de camera's ... de bandjes lopen ...

Bob: Vergeet het!

(Bob geeft Edith een flinke duw zodat ze in de hoek van de kamer tegen de grond tuimelt en grijpt Bill in een stevige nekgreep. Ze worstelen en Bob haalt de overhand. Op het cruciale moment komt Jeff binnen en schiet Bob drie kogels door het lichaam)

Edith: Oh! Oooh! Dat was op het nippertje. (Kruipt naar Bill toe, die zich in de nek wrijft)

Jeff: (Droog:) Altijd fijn als men je bedankt voor je hulp.

Bill: Hier heb ik zelfs geen woorden voor, Jeff.

(Jeff reikt de hand en trekt Bill en Edith recht)

Jeff: Een akkefietje met je broer?

Bill: Hij wou mij en Elly uit de weg ruimen. Een ambitieuze man.

Edith: Gelukkig had ik zijn plannetje doorzien.

Jeff: Ik heb het je al gezegd: jij hoort bij die drie apen, meid.

Bill: Apen? Welke apen? (Wijst op de lichamen van Bob en Elly) Deze twee apen?

Jeff: Die apen van “niet horen, niet zien en zwijgen”. Oh. Die arme Elly is er niet meer bij?

Edith: Ze zat mee in het complot van Bob, maar het heeft zich tegen haar gekeerd.

Jeff: Zonde. Iedereen heeft dus mee in de soep geroerd? Zo. En Abbas? Heeft Abbas hier ook wat mee te maken?

Bill: Abbas, ja ... Abbas: dat is een ander verhaal. Abbas wou – gezien de slechte verhouding met Elly - hier weg, terug naar zijn land. Omdat ik wist van Elly's moorddadige plannetje heb ik Abbas gevraagd zich te laten neerschieten met wat nepkogels om zo Elly een lesje te leren. Ik zorgde ervoor dat Elly flink in de wind was, zodat ze niets van deze schijnvertoning merkte. Abbas was wel te vinden voor zo'n laatste grap en ik had meteen op videoband harde bewijzen van de moord op Abbas door mijn vrouw.

Jeff: Slim. Zo zou je later de valse moord op Abbas kunnen gebruiken om Elly onder druk te zetten om zonder financiële aderlating bij je weg te gaan.

Edith: En Abbas is al lang weer terug naar Syrië.

Jeff: (Aanschouwt de dode lichamen:) En ik die dacht dat alles hier peis en vree was.

(Een kinderstem. Plots komt Harold opgelopen. Hij houdt bruusk halt en staart naar de dode lichamen.)

Harold: Mama? (Hij draait zich om en rent weer af)

Edith: Harold ...?

Bill: Harold! Harold!!! (Rent achter hem aan)

(Jeff kijkt met mededogen naar Edith, haalt even medelijdend de wenkbrauwen op, glimlacht dan. Edith glimlacht zacht terug. Jeff zucht, haalt een doosje sigaren tevoorschijn, neemt er

één sigaar uit. Hij nadert Edith, neemt teder haar hand en schuift voorzichtig het sigarenbandje als een ring over Ediths ringvinger.)

Jeff: Zo zie je maar: de mensen zijn niet altijd wat ze lijken.

Edith: Wat een stress.

Jeff: Bootje is klaar. Bill zal zich snel kunnen ontspannen. Een nieuwe yacht zal niet meer nodig zijn, denk ik.

Edith: Jeff ...

Jeff: (Steekt de sigaar aan. Kijkt naar de dode lichamen:) Mooi geregeld ...

DOEK.